

VIENYBĖ LIETUVNIKU

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 12.

Plymouth, Pa., d. 21 Kovo (March) 1900 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XV.

Raszant apie permainymą adresu butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą. Dėl norinčių pamatyti mūsų laikraštį siunčiame vieną numerį dykai. Prenumerata turi būti iš viršaus apmokėta.

THE WEEKLY

Vienybe Lietuvniku

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER" in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 300,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE	\$0.2
ONE INCH ONCE	\$1.0
ONE INCH. ONE YEAR	\$10.0

all communications must be addressed

J.J. Pauksztis & Co. Plymouth, Pa.

The Printing Office of „Vienybe Lietuvniku“ executes the cheapest, promptest and most correct printing in lithuanian language:

Job PRINTING in all modern languages.

„Vienybe Lietuvniku“

Išleina kožną Seređą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE....	\$2,00
I UZMARE.....	\$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų	\$10,00
Viena eilutė smulkiom raidem	25c
Už colį vieną sykį garsinant	010c
Pajieszkvojimai: už vieną sykį	50c
Du sykius garsinant	75c
Tris sykius [už vieną dolerį]	100c.

Pinjgal kitai nesiusunczia, kaip tik pe MONEY ORDER, POSTAL NOTE" arba registravotose gromatose, ant ezito antraszo:

J.J. Pauksztys & CO.

224 East Main Str.,

Plymouth, Pa.

SPAUSTUVE.

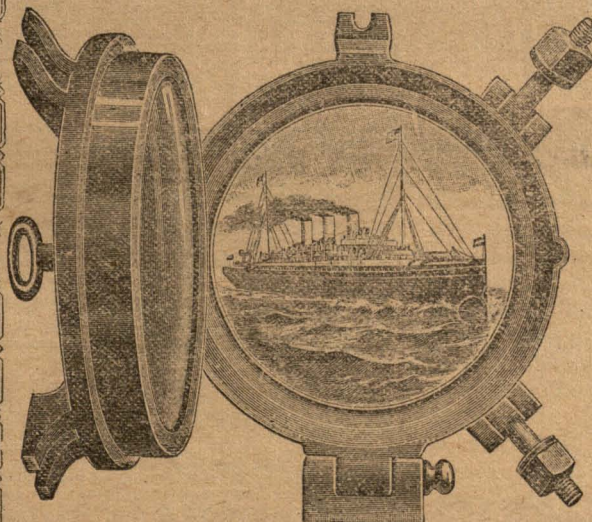
„Vienybes Lietuvniku“

224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos dėl draugysčių, apgarsinimai, tikietai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai. Darbas atliekamas greitai ir pigiai.

PARDUODA LAIVAKORTES

Ant visu žialiū geriausiu ir greičiausiu laivū

Siunczia piningus į visas svieto dalis greitai ir pigiai. Norintis kad jo piningai siuncziami į tėvynę neprazutų ir kūr greičiausiu nueitų tegul kreipiasi pas mumis

Po TOKIU ADRESU

J.J. Pauksztis & Co.

(P. O. Box 1018) 224 East Main str. PLYMOUTH, PA.

Lietuvizkas ir Lenkizskas **Kromas** visokių szviežių tavo rū. Taipogi pardūda szipkortes į visas dalis svieto, ant greičiausiu ir drucziausiu laivū. Iszmaino visokius piningus, o ir nusiunczia į užmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,

NANTICOKE, PA.

FRANK KOONS

Hotelis ir Restauracija

38 E. Market str.
Wilkes Barre, Pa.

{ Prieszais dypa }
{ L. V. gelžkelio }

Keleiviams geriause nakvyne.

PRZESZLO 25 LAT
żyjają wszystkie narody świata
na
REUMATYZM,
NEURALGIE i podobne choroby,
wyrabiany na podstawie ściśtych
NIEMIECKICH
PRAW MEDYCZYNYCH,
ślawny **DR. RICHTER**
„KOTWICZNY”
PAIN EXPELLER.
NIE MA NIC LEPSZEGO! Prawdziwy tylko ma „KOTWICE” za markę ochronną
F. Ad. Richter & Co., 215 Pearl St., New York.
31 MEDALI ZŁOTYCH i innych
13 sili. Własne fabryki szkła.
25 ct., 150 ct. Uznaje go i poleca:
najświeżsi lekarze, właściciele szpitali i domów przyzwoitych, duchowni i inne znakomite osoby. Blizsze szczegoly u F. A. Richtera & Co., 215 Pearl St., N. Y.

DR. RICHTER
KOTWICZNY STOMAKAL najlepszym środkiem na kolki niestrawności, choroby żołądka.

Daktarka.
Johanna Żelviene.

Vienintėle lietuvizka daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave. ir Church ulyezių. PLYMOUTH, PA.

Offisas	{ nū 7 iki 9 ryto,
	{ nū 12 iki 1 po piet,
a idarytas	{ nū 6 iki 8 vakaro.

Mėsinyczia
Adomo Adžgaucko,

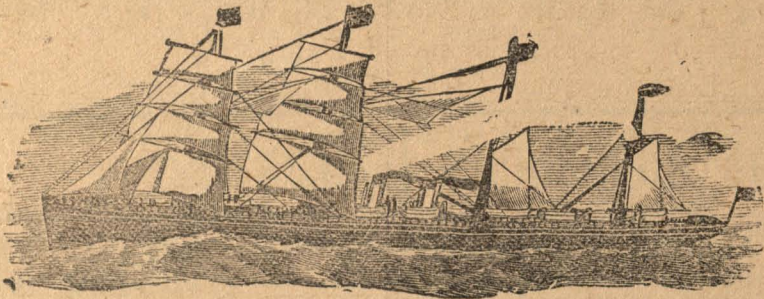

Užlaiko kasdien szviežią mėsa, kiau-liena, versziena, jaūtieną, avincziena, kumpiai szvieži rukiety, deszrų visokių galima gauti dideliom pasirinkime.

Teipogi užlaikau miltų, cukriaus, kavos, arbatos, žuvų, silkių, surio ir visko kas tikt yra reikalinga žmogui dėl maisto ir už p gesnę prekę nei kaip pas kitus visi pas **Ad. Adžgaucka**
220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Max Kobre

Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
Litewski i Polski **BANK**
40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Prieteliai! dādu jums žinia, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė piūgus, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susižnekėti lietuvizškai ir lenkiskžkai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdame tikietus an visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

KANTORAI MUSŲ EUROPOJE YRA TOKI

31 Admiralitatstrasse Hamburg. 46 Heerdenthorsteinweg Bremen.
20 Maaskade Rotterdam.

LINKSMAN NAME MUZIKA VIS YRA

Įž \$500 PIANO ARBA \$250 VARGONUS daugelis žmonių negal nusipirkti nei moka ant jų grajyti. HOME Music Box užima jų vietą ir dėlei pigumo gali ir vargingiausias žmogus nusipirkti. Grajija taja muz ka net sunkiausias kompozicijas. Kompozicijos yra iszdirbtos ant plieninių volelių, kurie turi plieninius dantis, o ne kokius popierinius arba kitokius. Turi meilų balsą ir nudūda kaip

vargonai. Grajija visas dainas, kurios palinksmina senus ir serganczius. Bovi ja visą draugystę gražiausiais valcuis, polkomis, kadriilais ir t. t. Pagelbsti dainavimui visų populiarižskų dainų. Linksma bova vaikams. Ji grajija per 1000 visokių kompozicijų. Yra tai adpyvytinas iszradimas. Tukstanczius paliudijimų turime nū užganedintų pirkejų. „Teip daug visai nesitukėjome“ sako jie. Tai yra tikrai pigi muzika. Su viskūm sveria 16 svarų. Kasztuoja tikrai \$6.00 gražioje skrynuteje su kompozicijoms. Nusisain jums gaag \$3.00 per Expressą. Agentai gerai užpelno. Greitai parsiūdada. Atsiuskite už 2 ct. marke dėl katalogo ir tt.

STANDARD Mfg. Co., 45 Vesey St., New York; P. O. Box 2853. dept. 64

SEND NO MONEY WITH YOUR ORDER

cut this ad. out and send to us with \$1.00, and we will send you this NEW IMPROVED PARLOR ORGAN, by freight C. O. D., subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot, and if you find it exactly as represented, the greatest value you ever saw and far better than organs advertised by others at more money, pay the freight and agent OUR PRICE \$35.50, less the \$1.00 deposit, or \$34.50 and freight charges. THE PARLOR GEM is one of the most DURABLE AND SWEETEST TONED instruments ever made. From the illustration shown, which is engraved direct from a photograph you can form some idea of its beautiful appearance. Made from solid quarter sawed oak or walnut as desired, perforated key slip, full panel body, beautiful marquetry design panels and many other handsome decorations and ornaments, making it the VERY LATEST STYLE. THE PARLOR GEM is 6 feet high, 42 inches long, 23 inches wide and weighs 350 pounds. Contains 8 octaves, 11 stops, as follows: Diapason, Principal, Dulciana, Melodia, Celeste, Cremona, Bass Coupler, Treble Coupler, Diapason Forte and Vox Humana; 2 Octave Couplers, 1 Tone Swell, 1 Grand Organ Swell, 4 Sets of Orchestral Toned Resonatory Pipe Quality Reeds, 1 Set of 37 Pure Sweet Melodia Reeds, 1 Set of 37 Charmingly Brilliant Celeste Reeds, 1 Set of 24 Rich Mellow Smooth Diapason Reeds, 1 Set of Pleasing Soft Melodious Principal Reeds. THE PARLOR GEM action consists of the celebrated level Reeds, which are only used in the highest grade instruments; fitted with Hammond Couplers and Vox Humana, also best Dolge felts, leathers, etc., bellows of the best rubber cloth, 3-ply bellows stock and finest leather in valves. THE PARLOR GEM is furnished with a 10x14 beveled plate French mirror, nickel plated pedal frame, and every modern improvement. We furnish free a handsome organ stool and the best organ instruction book published.

BEWARE OF IMITATIONS by unknown concerns who copy our advertisements, offering unknown machines under various names, with various inducements. Write some friend in Chicago and learn who are reliable and who are not. has every MODERN IMPROVEMENT, EVERY GOOD POINT OF EVERY HIGH GRADE MACHINE MADE, WITH THE DEFECTS OF NONE. Made by the best makers in America. From the best material money can buy.

IT COSTS YOU NOTHING to see and examine this machine, compare it with those your storekeeper sells at \$40.00 to \$60.00, and then if convinced that you are saving \$25.00 to \$40.00, pay your freight agent the \$15.50. WE TO RETURN YOUR \$15.50 if at any time within three months you say you are not satisfied. ORDER TODAY. DON'T DELAY. (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.) Address, SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.) Chicago, Ill.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **BRAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame iszdirba geriausę ALŲ PORTERŲ ir ELIŲ.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausią apfinių, norint ir geiaant truputį užsilinksminti bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė proczkų.

Todėlgi perkantieji ir par-davėjai (karziarnikaj) visados reikalaukite Lietuvizsko

laus: — visada jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelspit savo Vientauczius lietuvius.

POLISH-- LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

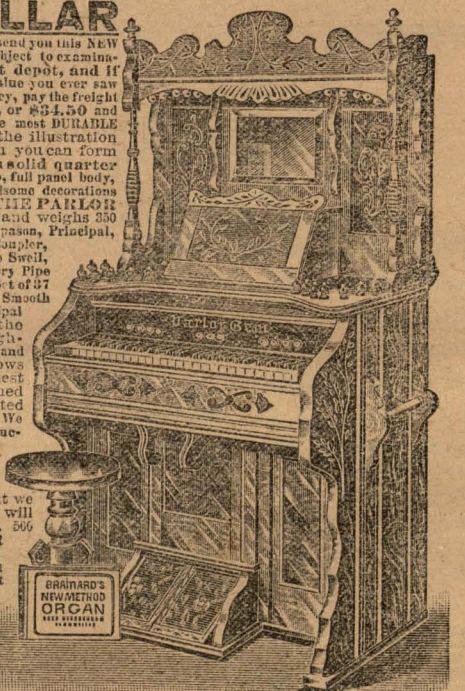
SEND US ONE DOLLAR

Cut this ad. out and send to us with \$1.00, and we will send you this NEW IMPROVED PARLOR ORGAN, by freight C. O. D., subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot, and if you find it exactly as represented, the greatest value you ever saw and far better than organs advertised by others at more money, pay the freight and agent OUR PRICE \$35.50, less the \$1.00 deposit, or \$34.50 and freight charges. THE PARLOR GEM is one of the most DURABLE AND SWEETEST TONED instruments ever made. From the illustration shown, which is engraved direct from a photograph you can form some idea of its beautiful appearance. Made from solid quarter sawed oak or walnut as desired, perforated key slip, full panel body, beautiful marquetry design panels and many other handsome decorations and ornaments, making it the VERY LATEST STYLE. THE PARLOR GEM is 6 feet high, 42 inches long, 23 inches wide and weighs 350 pounds. Contains 8 octaves, 11 stops, as follows: Diapason, Principal, Dulciana, Melodia, Celeste, Cremona, Bass Coupler, Treble Coupler, Diapason Forte and Vox Humana; 2 Octave Couplers, 1 Tone Swell, 1 Grand Organ Swell, 4 Sets of Orchestral Toned Resonatory Pipe Quality Reeds, 1 Set of 37 Pure Sweet Melodia Reeds, 1 Set of 37 Charmingly Brilliant Celeste Reeds, 1 Set of 24 Rich Mellow Smooth Diapason Reeds, 1 Set of Pleasing Soft Melodious Principal Reeds. THE PARLOR GEM action consists of the celebrated level Reeds, which are only used in the highest grade instruments; fitted with Hammond Couplers and Vox Humana, also best Dolge felts, leathers, etc., bellows of the best rubber cloth, 3-ply bellows stock and finest leather in valves. THE PARLOR GEM is furnished with a 10x14 beveled plate French mirror, nickel plated pedal frame, and every modern improvement. We furnish free a handsome organ stool and the best organ instruction book published.

GUARANTEED 25 YEARS. With every PARLOR GEM ORGAN we issue a written binding 25-year guarantee, by the terms and conditions of which if any part gives out we repair it free of charge. Try it one month and we will refund your money if you are not perfectly satisfied. 500 of these organs will be sold at \$35.50. ORDER AT ONCE. DON'T DELAY.

OUR RELIABILITY IS ESTABLISHED If you have not dealt with us ask your neighbor about us, write the publisher of this paper or Metropolitan National Bank, or Corn Nat. Bank, of Chicago; or German Exchange Bank, New York; or any railroad or express company in Chicago. We have a capital of over \$700,000.00, occupy entire one of the largest business blocks in Chicago, and employ nearly 2,000 people in our own building. WE SELL ORGANS AT \$22.00 and up; PIANOS, \$115.00 and up; also everything in musical instruments at lowest wholesale prices. Write for free special organ, piano and musical instrument catalogue. Address, (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.)

SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.), Fulton, Desplaines and Wayman Sts., CHICAGO, ILL.

VYRAMS DYKAI.

Kiekvienas vyras, knrs paraszys laiszka į State Medical Institute, Kay 520 Elektron Building, Fort Wayne, Ind., aplaikys dykai prabos pakuti garsingu Naminių Gyduolių, iszgydzzius tukstanczius vyrų kurie per ilgus metus kentėjo lytiszku dalių silpnumus. paeinanczius nuo jaunystes szdykimo, prazudymo pajiegos ir atminties, silpnuma nugaros, sumenkėjima ir suvytima lyties dalių. Raszyk sziađien.

Kasnori gero tavero gauti ir skanaus gerymo ragaut. tegu atsilanko pas Joną Žukaucką Plyn outh, Pa.

BRAVORAS.

(CITY BREWERY CO.) Kuriame iszdirba skaniausią, geriausią ir sveikiausią, ALŲ ELIŲ ir PORTERŲ.

Po No 600 iki 612 Pearl str. ELIZABETH N. J PETER BREIDT Liceninikas.

AGENTAS

ass-kuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ nū ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas. Main str. Plymouth, Pa.

PERŽVALGA.

— „Tėvynės Sargas“ labai keistai išsitarė apie Amerikos lietuviszkus laikraszczius, sakydams, kad apart „Vienybės“, „Tėvynės“ ir „Lietuvos“, kiti visai nereikalingi. O tie jie laikraszcziiai vienok kiteip mano ir mislyja, esanti jei ne svarbiausiais, tai bent svarbesneis tuomi, kad nors pats išleistojas arba redaktorius turi kur atsikirsti arba kam sudrožti.

— „Tėvynė“ „T. S.“ rodyja sujungti su spēkoms kun. Miluko, Žilinsko ir Kaupo, o bus tada laikraszcztis, su kuriuo nesigėdys rokuotis nėi svetimtautiskos mokslo draugystės. — Kun. Žilinskas jau atsižymėjo su savo spēkoms „Tėvynėje“, dėlei parodos reikalų, su kurioms netik prieš svetimtauczius gėda bet ir mums patiems.

— Dėlko „Katalikas“ yra sutvertas, tai „Tėvynės Sargas“ visai nežinąs. Girdi žan giniai straipsniai prasideda labai dievobaimingai, kaip išsakyklos: atvira Jezaus Szirdis, Dieviszkas Kudykėlis, Jezaus žodžiai: troksztu: ir pasibaigia su kare bobiszkių liežuvių, ką turbūt labai mėgsta Amerikos katalikai.

— O kaip tarnauja katalikystei „Bažnyczios Tarnas“, „Tėvynė“ ir praskambėjęs „Garsas“, tai oi! — dyvyjasi „T. S.“

— Su „Vienybe“ T. S. ne simpatizuoja, o „Saulės“ dar nėi vieno spindulio negavęs paregėti.

— „T. S.“ pranesza, kad nabaszninkas „Garsas“ kelsės iš numirusių Philadelphijoi net, nors pirmiaus buvo žadėjęs keltisi Shenandoah, Pa.

— „Tėvynės Sargo“ redakcija pasikvietusi 4 kunigus atlaikė maldingas egzėkvijas už duszią Dr. V. Kudirkos, kuris baigė gyvenimą, pilną vargų ir nuopelnų, ale tik žemiszkią.

— Ukmergės pav., Alotų valsecziaus starszina tapo išrinktas Tadas Mierkis, lietuviszkas judoszius, kuris budams szimtininku, užpuolė ant vieno žmogaus, kuris mokino vaikus ir atėmė visus elementorius. Dabar budamas starszina jis gaudys lietuviszkus rasztus labiaus už paczius žaudarus.

— Ramygalos klebonas ant aptiekoriaus užmanymo, kad bažnyczioje butu giedamos adynos lietuviszkai, atsakęs: „Kol asz czia busiu, tol nebus lietuviszkių adynų; negut ant mano peczių galvos neliktu, kad kas atsimainytu.“—O lietuviszkoms adynoms yvykus, parapijonams to reikalaujant, klebonas turėtu pabėgti su savo galva.

— Žemaičių vyskupystėje yra 1,232,187 katalikai su 650 kunigų. Kauno seminarijoi yra tik 86 klierikai. Mat valdzia sunkina įstojimą į seminariją. Pernai numirė 24 kunigai.—Tiek tai iš „Tėvynės Sargo“.

— Sausio 20 dieną Prusų Lietuvoje susitvėrė blaivystės draugystė po vardų „Lietuvos Žvaigždė“ ir iszrinko į komitetą: J. Grygą isz Mediszkiemų — virsziuinku, M. Jankų isz Bitėnų—vietininku virszininko bei rasztininko, J. Vanagaitį isz Pabudupių—rasztininku bei kasierium, J. Lapiną isz Tilžės—knygiumi.

— Tilžėje „Byrutės“ szventė Vasario 25 labai skaitlingai buvo lankyta; teatras „Ameriką Pirtyje“ pusėtinai nusisekė, tik loszikai per pamazi kalbėję. Dainos tapė szios dainuotos: „Szėriau žirgelį“, „Mocziute mano“, „Vai tu mano miela“, „Mergaite man sakyk“ ir „Vai dariau, dariau lyseles“.

— Jau kaip tas „Ukininkas“ ateina į Ameriką, tai redaktorai kaip bites medų tik tempia į savo laikraszczių skiltis. Isz antro num. „Ukinin-

ko zinios patilpo „Vienybės“, „Lietuvoi“, „Katalike“, „Saulėje“ ir „Tėvynėje“ — plagiatoriszkai. „Tėvynė“ mat pralenkia ir „Saulę“ plagiatorystėje.

— Ne gana ką „Viltį“ apskundė į sudą, bet jau ir „Saulė“ atsisėdo ant to paties suolo. „Lietuvos Sunų“ draugystė isz Mt. Carmel, pagal „Pottsville Republican“ pastacziusi „Saulės“ redaktorių ir iszduotoją po \$3,500 kaucija iki provai. Turbut kokiam Lietuvos sunui bus buvę pakoczėti kaulai pagal „Saulės“ pamokinimus, kad teip didelės kaucijos pareikalavo. Dabar tai isztikrujų prasidės darbas ant „lietuviszko pudymo“ kuris suris daug daugiau aukų negu Paryžiaus paroda!

— Kas zin kada tie mūsų kunigėliai prisius savo aukas parodai!?

Aukos parodai

- K. Gediminas, Woodmere, Mich. 2—
- Dr. Szv. Mykolo, Wilkes-Barre, Pa. 10—
- Pr. Kovera, Dedham, Mass 1—
- A. Vizniauskas, Plymouth, Pa. 1—
- Dr. Szv. Povilo Citizens, Shenandoah, Pa. per p. V. Chmieliaucką 10—
- V. Skroblas, Waterbury, Conn. -25
- Prie lietuvių aukų isz Lost Creek, Pa. praėjusiam num. „Vienybės“ tapo praleista \$1,00, kurį ezion pridedam 1—
- Buvo \$1140,63
- Labu \$1165,88
- J. J. Pauksztis.

Aukos kankintiniams

- Isz Pittston, Pa.
- J. Szilingis -25
- S. Kunauckas -15
- Katarina Kunauckienė -10
- J. Avizienis -25
- B. Skalandziunas -25
- J. Krauczeliunas (antru kartu) -10

- A. Blažonis -25
- J. Kunauckas -25
- J. Jeszmantas -25
- Magdalena Teplusziutė -25
- B. Sitka -10
- T. Žiurauckas -10
- K. Kilikevicius -10
- Ona Kilikeviciženė -15
- J. Damijonaitis -10
- M. Brazys, Waterbury, Conn. -25
- Buvo \$124,62
- Labu \$127,52
- Redakcija.

Isz Lietuvos.

Kamajai. (Zarasų pav.)
 Musų parapija stato dabar muringą bažnyczią, nės senoji jau visiszkai netikus buvo. Senei jau parapijonys stengėsi pastatyt naują. Dar prie mirusio kun. Gauduszevycziaus, buvusio musų klebono, buvo pradėta rinkti pinigų ant bažnyczios, bet parapijonys ilgai negalėjo pradėti statyti, nės neturėjo daleidimo nuomaskolių valdzios. Dabar gi, sulaukus ant galo pagalios daleidimą, pritruko medegos. Taskutiniuose metuose labai neužderėjo rugiai ir vasarojus, linai visiszkai atpigo, o musų ukininkai tik isz linų ir surinkdavo pinigų; turtingų ukininkų ir dvarponių pas mus visiszkai nėra. (Tiktai vienas turtingas ukininkas Žvirblis, turįs kelis dvarus, aukavo gana daug ant bažnyczios ir dar žadėjęs yra toliaus duoti paszelpą.) Dėlto statymas bažnyczios eina gana sunkiai. Kalbant apie musų parapiją apskritai, reikia pasakyti, kad pastaruose metuose teip gi ir dvasiszkai susilpnėjo. Seniaus pas retą ukininką nerasdavai kalendoriaus, ar kokio numerio laikraszczių, ar kokios kitos knygutės apie bites, mėszius ir kitus ukininkystės dalykus. Teisybė 10 metų atgal buvo kitoki laikai: geriaus viskas augdavo, viskas brangiaus buvę, ir ukininkas

nesigailėdavo užmokėti keletą kapeikų už knygutę. O kas užvis brangiaus šitame dalyke—tai tada turėjom mes gana gerus vadovus. Buvo keli tam tikri vyrai, kurie ant metų po keletą sykių važiuodavo į Prūsus ir vežimais veždavo paveikslus ir knygas dvasiškos ir svietiškos italpos. Turėjom teip gi gerą kunigą Domininką Tumeną, kuris su didžiausia energija, nesigailėdamas savo triuso ir vargo, darbavos ir daug padarė dėl pakelimo doros tarp mergaičių. Kaip jis jas mokino galima patirti iš to, juog dabar, pralinkus deszimčiai metų, dar galima matyti pas mergaitės kletisė ar seklyčiose išlipdintas sienas tuom pacium popieriu, ant kurio jas mokino mūsų garbingas kunigas Domininkas. Per trumpą laiką jis tiek pakėlė mūsų parapiją kaip nei vienas iš kunigų nei pirmojo buvusių, nei po jo. Bet kaip visados žmonės didelės energijos ir augstos dvasios persekioja visokios nelaimės, teip atsitiko ir su kun. Domininku. Kun. Tumeną išvezė į Archangelsko gub. maskolių valdzia už kokį ten jo pasiprieszynimą. Atbuves kalėjimą, jis jau pas mus nebegalėjo grįžti, nės vyskupas davė jam vietą kitoje parapijoje. Jam apleidus mūsų parapiją išnyko tarp mergaičių ir tas noras mokintis ir švietis, jos pasiliko kaip avelės be piemens. Jis nesigailėjo savo triuso ant gero mūsų žmonių, jis visur nueidavo, visus aplankydamo, užtatai jį ir parapijonys mylėjo, guodojo ir ant jo žiurėjo kaip ant tikro savo vadovo. Apleidus kun. Tumenai mus parapiją, nebuvo lemta sulaukti tokį pat energiską įpėdinį, kuris butu toliaus varės pradėtą darbą. Jau tada nebut teip sunku buvę važiuoti toliaus, nės kelias nuo visokių žabų ir rąstų buvo apvalytas. Jeigu vienas žmogus

galėjo tiek gero padaryti, tai dvieja(dabar mūsų parapija turi du jaunu kamendoriu) galėtų dvigubai atlikti. Bet kur taul Jiems daugiau rūpi lošimas preferanso arba vinto, o ne žmonių apszvietimas. „O ką-gi, sako jie, darysi daugiau, jeigu ne kortomis loši, negali-gi žmogus per czielą dieną kambaryje sėdėti“. Klystat jus, labai klystat. Žmogus, kuris turi darbą ar kokį užsiėmimą niekad negali buti liudnas. Ar tai dabar maža darbo mūsų vadovams į dangų. Kun. Juskevyčius davė jums paveikslą, parodė jums kelią: eikit, rinkit daineles, pasakas, patarles, darbuokitės ant etnologiskos, etnografiskos arba lingvistiskos dirvos kaip tai daro guodotini mūsų kunigai Kaz. Jaunis, vysk. Baranauckas ir kiti. Buvo ir seniaus darbininkų ant lietuviskos dirvos iš dvasiškijos kaip tai: Juceviczius, Strazdelis, Juskeviczia ir daugiau. Dabartinė mūsų dvasiškija dar vis užsijima preferansu arba vintu, nors jau labai butų laikas susiprasti, juog dar daug svarbesnių dalykų yra už kaziras. Užtatai gi nepykit ant tų, kurie jūsų nepuikius darbus skelbia po visą Lietuvą. Perprasau juog, asz teip toli atsitraukiau nuo savo dalyko. — Dabar kaip žiuri ant tų mergaičių, kurios seniaus visus subatvakarius praleisdavo raszydamcs kokią dainelę ar skaitydamos knygelę, tai net širdis plyszta iš to, juog dabar netik ką užmiršo raszyti, bet jau retai jos ir knygutę paima į rankas. Soprantamas daiktas, kad dabar szitos paczios mergaitės turi eiti į vakaruszkas, ant kurių kunigai barasi, keikia iš ambono visus tuos, kurie lanko vakaruszkas. Ale sakykit man, ką gal veikti jaunuomenė, dirbus per czielą sanvaite, ji nors nedėdienyje turi pasilinksminti, užmirszi visus sa-

vo vargus ir bėdas, turi pasijuokti, pasidainuoti ir pasiszokti, ji negali vesti tokį gyvenimą, kaip seniai, kurie tik apie myrį mislina. Atimdami nuo žmonių gužynes, turit jiems duoti kitokio budo pasilinksmimus. Pakol jus neduosite vietoj vakaruszkų nieko kito, nelaukit gerų vaisių iš jūsų rėkavimo. Gana jums, vadovai į dangų, penėti savo pilvus ir kimszti nepripildomus kiesznius; tverkitės prie darbo, idant nepradėtų juoktis iš jūsų sunus mūsų tėvynės, juog jus dar teip toli užsilikę nuo kitų vadovų; turit daug gerų paveikslų ir kelių, eikit jais, darbuokitės, kaip galėdami; nereikia kad tai kiekvienas atliktų milzinius darbus, ale tiek, kiek kam spēkos daleidzia. Turiu viltį, juog prabėgus keletui metų, apie mūsų tėvynę išgirs visos apszviestos Europos tautos ir gal nebetoli ta diena, kada mes galėsime greta stoti su latviais, lenkais ir czekais, jeigu tik darbuosime iš visų savo pajėgų. Dar turiu pasakyti apie vieną blogą įvedimą mūsų bažnyčiose ypatinagai. Mūsų dudorius visados nedėdienyje sau gieda Adynas Nekaltos Panos Sz. lenkiskai, kurių nieks nesupranta. Kiti ir norėtų giedoti kartu su dudorium, bet nesupraddami lenkiskai, turi tylėti. Atminkit, juog ne visi iš mūsų senelių moka skaityti, o rožancziai ir poteriai vienval kalbėti nusibosta teip, kad jie su didžiausiu noru giedotu Adynas. Ale gal but dudorius dėl savęs gieda Adynas? Dudorius yra tarnas parapijonų, nės jam jie moka algą ir jis turi teip giedoti kaip žmonės supranta, o ne kaip jis nori. Senei reiktų atkreipti akys kunigų ant szito dalyko. Be to pas mus dar vis tebegieda lenkiskai „szventas Dieve, szventas macnus, szventas nesmertelnas“, nors jau visur ki-

tur gieda: „szventas Dieve, szventas tvirtas, szventas nemirsztantis“. Senei jau laikas mesti tuos lenkiskus žodžius, o įvesti grynai lietuviszkus. Mūsų parapija yra davus kelis sunus dvasiškijai, yra pabaigusių augstesnius mokslus ir dar einančių į gimnaziją. Mūsų parapijos kunigai nors visi tikrų lietuvių vaikai, bet negali niekaip atprasti nuo lenkiskos kalbos. Laikas butų mesti lenkiską kalbą ir tvertis prie savo prigimtos.

Gerai sako vienas dainius: „Kunigai lenkiskai kalba ir (lenkiskai raszo, O nuo Lietuvių ir Žemaičių duonos su druska praszo“.

Jurgis Galinis.
(Iš „Ukininko.“)

Politiszkos žinios

Amerika. Kentucky valstijai dar vis nesuitaiko republikonai su demokratais. Republikonai buvo pasizadėję jau atsitraukti nuo visko, bet to neiszpildo vienok. Tą klausimą turbut negalės iszriszti niekas be nuleidimo karsztojo kraujo abiem partijoms.

Pilipinuose dabar pats gen. Otis įžiurėjo, kad miestas Manila yra pavojingiause vieta ir kad yra centraliszka sėdyba maisztininkų, kuri susinesza su visokiemis juntomis kitur esancziomis. Kad pertraukti susineszimus pilipiniečių su juntomis, Otis užgynė plaukiojantiems laivams į Hong Kong ir atplaukiantiems, priimti bent kokį pilipinieti. Tas vienok nieko neuzkenkė pilipiniečiams ir visus jų reikalus atlieka kiniečiai, kuriems keliauti laivais Otis negal užginti. Vienam kiniečiui atkeliauvus iš Hong Kong su žinioms, pilipinų vadovai laikė Maniloje susiriukimą, kurių vieną pasisekę amerikonom pasigauti. Tasai sugautasis papasakojęs amerikonom, kad pirm trumpo laiko jie iszkro-

vę pilną laivą Mauser szau-
dyklių ir kitų kariszkų padargų
rytinėje salos Luzon dalyje, o
kad tas tiesa, tai vienas apicie-
ras sugriebęs 10 Mauser szau-
dyklių visai naujų. — Provin-
cijai Morong ir Zembales or-
ganizacija pilipiniečių esanti
labai plati ir gaunanti paszal-
pą net nuo likusių ispanų gy-
ventojų ir visų savųjų, ar tie-
jie yra po amerikonų priežiura
arba ir ne. — Provincijoms
Lepanto ir Union amerikoni
buvo iszrinkę isz gyventojų
prezidentus, kurie dabar nuo
savo urėdų atsisakė nenorė la-
mi nieko darbo su amerikos
valdininkais turėti. — Provin-
cijai Cagayan, sziaurinėje sa-
los Luzon dalyje, pilipiniečiai
užpuolė ant amerikonų ir 7 jų
sužeidė bei vieną apiciera. —
Gen. Otis praėjusios sanvaitės
sužeistuosius paduoda ant ke-
lių deszimtų.

Amerika nusizirėjusi į Eu-
ropos valdžias ar tik ir ne pa-
siskirs sau kokį keturkampį
szimtą mylių Kinų zemėje.
Bene 1898 metuose kiniečiai
užmuszė vieną amerikoniszką
misijonierių, už kurį dabar
kad tik nepareikalas atlygi-
nimo. Dabartinės žinios pra-
nesza, buk amerikoniszki rei-
kalai Kinuose esanti pavojui
ir dėlto Amerika pasiuntusi
vieną kariszką laivą isz Mani-
los į Taku jų apsergėjimui.
Vokietija pripažino Amerikai
pilną tiesą laikymui kariszkų
laivų pagal visą pussalį Schan-
tirey. Ne po ilgo Amerika
reikalas kokio pulko jau ir
kareivių Kinuose.

Karės sekretorius, Root, bu-
vo nuvykęs ant Kubos isztyri-
mui viso pasilaikymo. Jis pa-
sigyrė kubiečiams kad Ame-
rika laiko žodį ir suteiks jiems
patvaldystę kaip žadėjusi yra.
Rinkimai bus 1 d. Gegužio,
ir visi valdininkai renkami isz
vietinių gyventojų, iszimant
visus virszininkus ant miesto
Havanos, kurie bus Ameriko-
nai.

Pietinė Afrika. Burai ma-
tydami nepergalėse anglų pa-
sitraukia prieš didesnes anglų
pajiegas. Teip gen. Robertui
nutraukus su 70,000 kareivių
ant Bloemfontein, Oranijos
sostapilės, burai pasitraukė ir
miestas be jokio pasiprieszini-
mo pasidavė anglams. Burai
su 13 trukių po 40 vagonų pa-
sivežė visus savo kariszkus pa-
dargus link Transvaaliaus
respublikos. Prezidentas Stein
su savo palydovais teip gi link
Transvaaliaus iszkeliavo. Gen.
Joubert, buvęs pietinėje pusė-
je Bloemfontein, pasitraukęs
su savo kariauna į sziaurinę
pusę, miestą Brandfort. Tokiu
budu visa pietinė dalis Orani-
jos (trečia dalis visos Orani-
jos) pateko į anglų rankas, ir
dabar anglai pasitaisė geležin-
kelius isz Kapsztadto galės
nuvažiuoti į Bloemfontein.
Burai savo pajiegas dabar ren-
ka ir stato vien gerosiems
vietose, kuriose ne kenktu
jiems anglų szuviai. Kalnuo-
se Abrahams Kraal 300 burų
per visą dieną laikė 40,000
anglų ir uždavė jiems nemen-
kus smugius. Anglai varu no-
rėjo paimti kalnus ir burus
kartu, ir kiekvieną kartą vis
tapė atmuszi. Vėkarop ang-
lai vienok prisiartino prie bu-
rų per 50 žingsnių tiktai, bet
burai nakties laike apleido sa-
vo vietas ir pasitraukė szalin.
Teip karsztoje kovoje tik du
burai tapė sužeisti. Iki sziol
dar burai laiko apgulę ir bom-
barduoja miestą Mafeking.
Gen. Powell apginklavo kaf-
rus apsigynimui nuo burų.
Apgultieji mieste gauna tik
ketvirtą dalį maisto ir suokia
savo virszininkus pasiduoti
burams. Gen. Methuen yra
su raitarija nuo Kimberley pa-
siųstas gelbėti Mafeking, bet
burai tai žinodami suardė vi-
sus tiltus ant upių ir tuomi
szaunei sutrukdė kelionę. Nuo
Kimberley iki Mafeking yra
270 mylių.

Burams trukstant kareivių,

esą 2000 moterių ir merginų
stoją kovą už laisvę. — Bu-
rai buvo atsiszaukę į Ameriką
ir Vokietiją, meilaudami tarp-
pininkystės susiderinimui su
Anglija. Vokietija atsisakė
visai nuo tokios tarpininkys-
tės, o Amerikos tarpininkystę
atmetė Anglija. — Prezidentas
Krugeris apgarsino, kad dery-
bos nebus daromos ir anglai
norės su visu juos užkariauti.
tai gyvo nei vieno nepaims;
burai kariaus tol, kol pergalės
arba žus, bet niekad nepasi-
duos anglams. — Burams pa-
garsinus, kad jeigu anglai už-
imtu Johanesburgą, tai jį isz-
lakysė į padanges su pagelba
dinamito. Vokietijos ir Pran-
cuzijos kapitalistai turėdami
sukisztus milijonus Johanes-
burga aukso kasyklose įgavo
baimę ir reikalauja nuo savo
valdžių, kad tosios rupintusi
už apsergėjimą jų turtų. —
Cecil Rhodes, vienatinis kalti-
ninkas dabartinės karės, ap-
skundė angliszkus genarolus
už negreitą iszgelbėjimą jo isz
Kimberley. Kodėl girdi ne-
galėjo to padaryti pirm kelių
mėn., ką dabar padarė? Rho-
des paduoda, kad burų nėra
daugiau po ginklu kaip 30,000
ir jiems sumuszus anglus, ang-
lų genarolai tyčia padavė di-
desnius burų skaitlius, nes
szeip buvo gėda garsintis, kad
teip mažas skaitlius burų o-
ismuszė tiek daug anglų. —
Nuo pradžios karės iki sziam
laikui tapė užmuszta 677, su-
žeista 2129 burai; su apsirgu-
siais ir sugantais nuo anglų,
viso burai yra nužudę 4351 vy-
rą. Tai gi anglų nuokritis, su-
lyginant su burų, yra ketverio-
pai didesnis.

Maskolija. Mažojai Azijoi
buvo sutarę per pusę vesti ge-
ležinkelius Maskolija ir Turki-
ja. Dabar Maskolija viena sau
pasisavino tą darbą, nebudama
ant Turkijos pasiprieszinimo.
Jei Turkija norėtu savo vietą,
pagal sutarimą, palaikyti, tai tu-
rėtu Maskolijai apskelbti karę.

Dalis darbu.

New York, 2,300 ciga-
rų dirbėjų, tarp kurių yra 800
merginų, dirbanczių pabrke
firmos Kerby, Weithem &
Schiffer sustraikavo reikalau-
dami pakėlimo algų nuo 20 iki
30%.

Philadelphia, Pa.
Baldvino lokomotyvų pabri-
kas gavo užpraszimą padaryti
100 lokomotyvų dėl Union
Pacific ir Baltimore & Ohio
gelžkelių.

— Litarų liejikams unijo-
nistams nuo 1 Balandžio taps
pakeltos algos iki 20%.

Mahano City, Pa.
Spring kasyklų sudegė brėke-
rys nuo kibirkszečių isz loko-
motyvos. Visi darbininkai li-
kosi be darbo kol pastatys
naują.

Manchester, N. H.
8000 darbininkų visokiuose
pabriuose turėjo sustoti dirb-
delei užszalimo upės, kurios
vanduo suko tųjų pabriu ma-
szinas.

Jersey City, N. J.
American Sugar Refining Co.
pradėjo dirbti ir 1100 darbi-
ninkų gavo darbą.

Greensburg, Pa.
Dėl 5000 kalnakasių dirban-
czių kasyklose prigulincziuose
Coulter & Hoff taps pakeltos
algos ant 10% nuo 1 Bala-
ndžio.

Altoona, Pa. Czi-
onai buvo derybos kalnakasių
minksztųjų anglų su kasyklų
savininkais, bet be pasekmės.
Kalnakasiai reikalauja 8 va-
landų dienos darbo ir po 60 ct.
už toną, ant ko kasyklų savi-
ninkai nepristojo. Kalnakasiai
keta straikuoti.

Pittsburg, Pa. Ge-
ležies, plieno ir blekės darbi-
ninkai nulaikė susirinkimą dė-
lei gavimo didesnių algų. Pa-
brikantai apsiėmė algas pakel-
ti jei pakils ant geležies iszdar-
bių prekės.

Knoxville, Tenn.
Knox Iron Co. pakėlė savo
darbininkams algas ant 10% o

formų taisytojams po 50 ct. nuo tonos.

Warrior Run, Pa. J. Davis'o kasyklose buvo sustraikavę kalnakasiai reikalavdami numazinimo prekės ant parako nuo \$2,75 ant \$1,50 ir kad nekrauti per kaupinius karus. Kasyklų savininkui pažadėjus išpildyti darbininkų reikalavimą, tiejie sugrįžo prie darbo.

Ishpening, Mich. Kasyklose Lake Superior, prigulinciose Carnegiui tapo pagilintas darbas nuo 8 ant 10 valandų o pakeltos algos tik ant 10%. Kalnakasiai visi unionistai ir priešinasi tam, kadangi alga tik ant 10% o darbas ant 25% tapo pakeltas. Kalnakasiai keta straikuoti.

Worcester, Mass. Kapitalistai iš New Jersey apsiėmė czion pastatyti drato liejynę už \$1,000,000.

Cape Breton, Pa. Kokso degintojai keta czionai statyti 400 naujų peczių, dėlto ant metų darbo veik iszteks.

Chicago, Ill. Dėlei neužganėdinimo straiquierių maszinistų, centralizska unija „National Metal Trades Association“, turinti į 100,000 sąnarių apgarsino, ragindama visus savo sąnarius prie straiiko. Daugelis pabriku tokiu budu turės sustoti dirbę ir su 100,000 maszinistų turės straiikuoti apie milijonas kitokių darbininkų. Pabrikantai pilni baimės dėl tokio straiiko ir tuli nori mokėti unijos reikalaujamas algas bei numazinti darbo laiką ant 8 valandų, bet nenor pripazinti unijų. Vienok toks abelnas straiikas gali juos prie to lengvai priversti.

Mox Meadows, Va. Virginia Coal & Iron Co. pradėjo vėl dirbti. Toji pati kompanija pastatė 300 kokso deginimui peczių Tom's Creek, Tenn. kur gavo 2500 darbininkų darbą.

— Vidurinės Pensylvanijos ir Marylando anglekasyk-

lose tapę pakeltos algos dėl 50,000 darbininkų ant 20%. Darbininkai reikalavo numazinti darbo laiką ant 8 valandų, bet kasyklų savininkai ant to nepristojo.

— Austrijoi kalnakasių straiikas tęsėsi be atmainos tolyn. — Doktorai atsisakė gydyti straiquierių szejmynas.

Ko Vilniaus universitete mokinta Daukanto laike.

Iš dokumentų, apgarsintų „Medegoje Daukanto biographijai“, žinoma yra, jog tasai mūsų prakilnios dvasios patriotas bei rasztininkas buvo gimęs 1793 m., o pabaigęs Žemaičių Kalvarijoje mokslinę priėmimą Dominikonų klisostoriaus, regis, 1814 m., įstojo dėl tolymesnių studijų Vilniaus universitetan, kursai tuomet, turėdamas garsaus vardo mokintojus, buvo tapęs lizdu lenkystos, kuri iš czion per visą Lietuvą platinosi. Bet ko tuomet tenais mokinta, ir ko Daukantui mokintis teko? Ant szito klausimo biographijoje mūsų tėvynainio nerandama jokios žinios paduota, yra tik pasakyta: „Kaip jis tenai (Vilniuje) gyveno ir mokėsi mes tuo tarpu nežinome, nors labai malonu butu patirti“ („Medega Dauk. biogr. pag. 101“). Szitą spragą jo gyvenime asz, nors iš dalies, norėčiau papildinti, palikdamas kitiems placziaus sziuomi dalyku užsiimti.

Ne personiai atsiųstas man tapo „iš duplikatų bibliotekos kuningaicszczių Czartoryjskių“ Krokavoje labai akyvas lenkiszkas lekcijų katalogas: „Ogloszenie lekcy w imperatorskim uniwersytecie Wilenskim od d. I wżeśnia w roku MDCCCXVII do d. XXX czerwca w roku MDCCCXVIII dawać się mających, z poruczenia rektora i senatu akademickiego. W Wilnie, w drukar-

ni Józefa Zawadzkiego, akademickiego typografa“. Szitas, retai kur randamas, katalogas, kaip matoma, apima mokslo 1817–18 metus, kuomet mūsų Daukantas, kaip rodos, dar universiteto studentu butie turėjo ant 3 ar 4 kurso. Taigi labai žingeidu bus prisižiūrėjus paminėtam katalogui, kokios lekcijos tuomet buvo ir per kokius profesorius laikomos.

Vilniaus universitetas turėjo tuomet 4 fakultetus, kuriuos lenkiszka „oddziały“ vadinta. Profesoriai skyrėsi į publiszkai — ordinariszkus, extraordinariszkus ir adjunktus; turėta dar įpatingus mokintojus dėl pieszimo, skulpturos, muzikos ir k. Tarp profesorių randame lietuviszkus, lenkiszkus, vokiszkus, prancuziszkus, italiszkus vardus, tik maskolių dar neturėta.

Ant fizyszkai — matematiszko fakulteto tuomet mokino: B. Stan. Jundzilas, dzukas, nuo senovės Getvingių praeinantis — botanikas bei zoologijos, Jęd. Sniadecki, lenkas — chemijos, Zach. Niemczewski, lenkas — matematikos, Kajet. Krassowski, lietuvis (?) — physikos, Ign. Horodecki, žemaitis (?) — mineralogijos, Vinc. Karczewski, lietuvis. pravardės — astronomijos ir Ant. Wyrwicz — algebros.

Antrame skyriuje: „w oddziale nauk lekarskich“ tuomet mokintojais, iš didesnės dalies, buvo vokiecziai o mokinimo kalba, regis, buvusi lotiniszka. Vokiecziai: Lobenwein, fakulteto dekanas, mokino anatomijos bei medicinos sudiszkos, Aug. Becu — peratologijos bei higienos, Spitznagel — terapijos bei materijos medicininiszkos; garsaus vardo J. Frank išguldinėjo įpatingą terapiją ir vedė kliniką, Bojanus mokino veterinarijos, Wolfgang — farmakologijos bei farmacijos. Iš lenkų: Wacł. Pelikan mokino chirurgijos, Mianowski

— akuszerijos, Homolicki — physiologijos; Herberski buvo pagelbininkas prof. Franko, prozektorium anatomijos buvo, Ant. Kiersnowski, kaip rodos, lietuvis.

Ant 3-jo fakulteto „doros bei politikos mokslų“ („oddziały nauk moralnych i politycznych“) mokinta tuomet ne tik tiesų („prawo“), ale ir teologijos bei historijos. Taip Aloizy Kapelli skaitymus laikė ne tik apie civilizskas, kriminaliszkas, kanoniszkas bet ir apie rymiszkas tiesas („jus romanum“); lietuviai Mot. Staniewicz'ius, mokino etikos (doros mokslo), Andr. Klangevicius — teologijos dogmatiszkos ir bažnytinės historijos, Jon. Chryzost. Gintilas (Gintyllo) — raszto szvento pagal veikalą Dereser'o. Teologiją moraliszka ir piemeniszka (theol. pastoralis) skaitė tulas Jan Kanty Chodani pagal kningą: „Moralis christiana a Fran. Pollaschek“. J. Znosko mokino ekonomijos politiszkos įpacziai išguldinėjo teoriją Adomo Smith'o ir mokslą apie vaisbą („nauka o handlu“). Mokslingasis lietuvis Joach. Lelevelis (—lelas — didis, — vele — duszia) 3 kartus ant sanvaitės, iš savo paties rasztų skaitymus laike apie historiją visuotiną sulyg XIII szimtmečio, o vėliaus, supazindinęs klausytojus su metoda historiszku tardymų, mokino historijos nuo XIV—XVIII szimtmečio. Lietuvis Ign. Danilowicz'ius, kursai ir dabar mums yra gerai pažįstamas iš savo „Skarbiec dyplomatów litewskich“, skaitė tuomet apie lietuviszkas tiesas („kurs prawa krajowego“). Žydiszkos kalbos ir archaiologijos bibliszkos mokino Sim. Fel. Żukowski, maskoliszkos kalbos, literaturos bei historijos — J. Czerniawski.

Akyviausias yra dėl mus katalogas lekcijų 4-jo fakulteto: „lekye w oddziale nauk lite-

ratury i sztuk wyzwolonych“ kurių, kaip žinoma, ir mūsų Dankantas klausė ir apie ką ezionais biskeliu placziau rasytie reikėtu.

Gotfryd Ernest Groddeck, Phil. Dr., kalbos bei literatūros graikiskos ir lotyniskos profesorius ordinariskas 6 kartus ant sanvaitės, nuo 10 iki 11 adynos ryto iszguldinėjo Iliadą Homero ir dialogą Platono „Phaedon“: apie nemirystą duszios. Lotyniskoje vėl „szkaloje“ tiek jau kartų ant sanvaitės nuo 2 iki 3 adynos po pietų iszguldinėjo liriskas dainas Horacijaus ir kalbas (bylas) Cicerono prieš Verres'ą.

Prof. ord., Phil. Dr. Jan Cziarniawski, mokintojas kalbos, literatūros bei historijos maskoliskos, kasdien nuo 11—12 adynos skaitymus laikė apie taisyklas bei noturą maskoliskos kalbos, pavizdžius privesdamas isz maskoliskų autorių; kalbėjo teipogi apie pradžia mokslo ir dailos Maskolijoje, nurodydamas ant to, kas jų progressui szelpė arba kenkė.

Joz. Saunders, sąnarys imperat. dailos akademijos Petropylėje ir karaliskosios akad. Stokholme, Philos. Dr., ordin. profesorius režymo („sztycharstwa“), dailos literatūros bei literatūros angliskos, panedėliais bei pėtnyziomis nuo 5—7 ad. vakare prancuziskoje kalboje iszguldinėjo savo kursą, pradėdamas nuo philozophijos dailos su paaiskinimu jos tekniskų terminų. Apipasakojo historiją dailos nuo pragaiszimo rymiskos vieszpatystos Konstantinopolyje, atgijimą dailos Italijoje, jos progressą ir atmainas, atyda atkreipdamas ant gaudingesnių szkalų Italijoje, ant styliaus prakilnesnių „mistrų“, nurodydamas, kokę įtekme turėję jų veikalai, jų talentai ant gusto kitų europėjiskų szalių. Toliau kalbėjo apie stovį bei

likimą dailos, įpacziai skulptūros, pieszimo ir režymo Vokietijoje, Belgijoje, Holandijoje, Prancuzijoje, Hispanijoje, Anglijoje, Danijoje, Žuvėdijoje, Lenkijoje ir Maskolijoje. Pagalios parodės įtekme dailos ant pa-proczių ir tautų civilizacijos, o teipgi jos naudą politikoje, vaisboje bei literaturoje, iszaiszokino, kas reikalinga yra dėl jos isztobulinimo bei iszsiplėtimo, ir kokę szeme dalyke tur įtekme klimatas bei geographiskas vietas guolis. Utarninkais bei ketvergais nuo ad. 5—7 po pietų jisai kalbėjo apie angliską literaturą: vartodamas vertimui isz dailos prancuziską, arba vėl angliską kalbą, jisai iszguldinėjo: „Theory of Moral Sentiments“ by Adam Smith, „Civil Society“ by Ferguson, „Speciator“ by Addison, „Moral Essays“ by Knox, „Essay on Criticism“ by Pope, „Odes“ by Collinson and Gray, „Paradise of Lost“ by Milton, „Select tragedies“ by Shakespeare. Be to dar kasdien nuo adynos 8 iki pietų po jo prieziura mokintiniai lavinosi režyme („sztuka sztycharska“).

Profesorius civiliskos, kriminaliskos bei kanoniskos tiesos (lot. jus, lenk. pravo), Aloisas Kappelli seredomis bei subatomis nuo 5—6 adynos iszguldinėjo pradėdantiems mokintis taisyklas italiskos kalbos, o geriaus mokantiems — kursą literatūros italiskos.

Leonas Borowski, phil. magistras, ilgus metus buvęs cenzoras spaudinamų Vilniuje knigų, iszguldinėjo estetika ir teorią poezijos bei dailiakalbos (elougentia) pagal knigą Eschenburg'o: „Eutwurf einer Theorie und Literatur der Schoenen Redekuenste“ Berlin 1805, keturis kartus per sanvaitę, panedėliais, seredomis, ketvergais bei subatomis nuo 4—5 ad. po pietų, paduodamas, tarp kitų povizdžius

dailiakalbos ir isz lenkiskų autorių; po jo prieziura mokintiniai lavinosi lenkiskame rasyzime („w cwiczeniach stylu polskiego“).

Jonas Pinabel, extra ordin. profesorius kalbos bei literatūros prancuziskas lekcijas turėjo utarninkais, seredomis, pėtnyziomis bei subatomis nuo 3—4 ad. po pietų Jonas Rustem, extra ord. profesorius paiszymo („rysunków“), kas dien nuo 5—7 ad. vakare mokino taisyklų paiszymo, lavidindamas mokintojus sziam darbe pagal senoviskas („z antyków“) bei anatomiskas figuras, kaip lygiai ir isz notūros („z natury czyli żywego wzoru“).

S. m. Feliksas Żukowski, universiteto adjunktas, seredomis bei subatomis nuo 11—12 adynos mokino graikiskos kalbos pasinaudodamas isz iszrasų („wypisy“) Jakobs'o, Vilniuje perspausdintų, teipogi iszguldinėjo kningelę Luciano vadinamą: „kaip turi but' raszoma historija“.

Andr. Just. Lewicki, Phil. Dr., universiteto adjunktas, utarninkais bei ketvergais, nuo 1—2 ad. po pietų iszguldinėjo komentarius Caesar'o: „de bello civili“ ir Virgiliaus „Aeneidan“ nuo VI kningos pradėdant; po jo prieziura studentai lavinosi vertime isz lotyniskos kalbos, žinoma, į lenkiską.

Adjunktas universiteto, Beniaminas Haustein, panedėliais, seredomis bei pėtnyziomis nuo 4—5 ad. iszguldinėjo taisyklas vokiskosios kalbos ir prižiūrėjo, kaip mokintiniai lavinosi rasyzime vokiskų gramatų. Tas pats adjunktas panedėliais, seredomis bei pėtnyziomis nuo 5—6 ad. iszguldinėjo pradžias angliskos kalbos.

Kazim. Jelski „sztuk wyzwolonych magister“ panedėliais, seredomis bei pėtnyziomis nuo 11—12 ad. iszguldi-

nėjo pradžias skulptūros ir praktiskai mokino szitos „sztukos“.

Jonas Dovid. Holland panedėliais, seredomis bei pėtnyziomis nuo 3—4 ad. po pietų, mokino senoviskos bei dabartinės muzikos, iszguldinėjo mokslą apie kontrapunktą, apie vartojimą ivairių intervalių, apie kadencijas, generalbass'ą ir muzikaliską kompoziciją.

Akyviausi visame szitame lekcijų kataloge dalyku dėl mus turės buti tas faktas, kad ezion apie lietuviszką kalbą, arba jos iszguldymą, nerandame nė žodelio paminėta: tuomet dėl „klopu“ kalbos, kaip regis, buvo dar per aukszti universiteto slankszeziai — za wysokie progi! Gymnastikos, jodymo, szokių, imtynių („feczowanie“) nebuvo uzmirszta, bet paženklintose dienose bei adynose mokinta per įpatingus mokintojus, nes szitos „sztukos“ dėl ano laiko „szlėktiskų“ studentų buvo, regis, svarbesnės, negu pažintis „klopiškos“ kalbos...

Baigent reikia paminėti dar biblioteką („biblioteka akademicka“), kurioje, rasi, nekartą apsilankydavo Dankantas, rinkdamas jau tuomet medegą dėl savo vēlesnių historiskų darbų. Prefektu bibliotekos tuomet buvo prof. Groddeck, jo pagalbininkais adjunktu du: Sim. Fel. Żukowski, bei žemaitis Kaz. Kantrimas (Kontrym). Biblioteka atvira stovėjus kas dien', szventadienius iszskyrus, nuog ad. 3—5 po pietų.

D-ras Basanavicius.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Woodmere, Mich. P. V. Sabonis per 9 num. „Vienybės“ kvieczia tautieczius prie statelymo paminklų užsitarnavusiems mūsų tautiskiams darbininkams. Tasai užmanydas yra pagirtinas, bet dar per ankstybas, pagal mano

nuomonę. Jug mūsų tauta ne tik išsisklaidžiusi po visą pasaulę, bet ir partijas su partijėlems. Musų pirmyn žengėjų, man rodos, turi būti mieriu suvienyti visus lietuvius į vieną tautišką minią, apreikšti jai tųjų užsitarnavusių tautiečių darbus ir tautos szirdyje statyti paminklus amžinai nepragaisztanczius.

Tokiu nepragaisztancziu paminklu yra apraszymas jų darbų arba Biographia, ką perskaitęs kiekvienas tautietis statys savo szirdyje paminklą ir vaikams pasakys, kad tas ir tas yra užsipelnęs idant jo vardas visur būtų minavojamas, kaip užsitarnavusio ir daugel nuveikusio dėlei savo tautos, brolių (paveikslan Dr. V. Kudirka). Išleidimui tokios Biographios reiktu įkurti tam tikrą fondą ir kiekvienas geras tautietis, mylintis savo tautiškų darbininkus, galėtu aukauti savo pinigėlj. Tokios Biographios paraszymui turėtu būti paskirtas konkursas, padaryti tam tikri ir reikalingi paveikslai ir t. t.

Sziomis dienomis pakliuvo į mano rankas angliszka knyga „Biographical Dictionary“ kurioje yra suraszyta vardai ir darbai visų labiaus atsižymėjusių žmonių; su žingeidumu jieszkojau ir musų bent kokio atsižymėjusio tautiečio: radau Kascziuszką, Mickeviečių ir kelis Jagelionų giminės, bet musų tikrų Lietuvos geradėjų Donalaicziio, Daukanto ir kitų nei vieno neradau. Man net liudna pasidarė, kad kitados musų teip galingą tauta ir pilna visokių idealų, kurios sunus idealistai yra sukrovę neiszgaisztanczius turtus ant svetimų aukurų, ant savo tėvynės aukuro nieko nėra uždėję ir toji galingoji tauta yra szian dien užmirszta ant sviato. Bet visados teip ne bus!

Dėlto mieli broliai tautie-

cziai raginu jumis prie tautiškų darbo, statymo musų užsitarnavusiems tautos darbininkams, neiszgaisztanczių paminklų; aukaukime po kiek kas iszgalime ant Fondo iszleidimo Biographios musų tėvynainių. Medegą tam dalykui surinks ir apdirbs musų tautiecziai. Asz tam dalykui skiriu \$25,00; priegtam pas mane yra \$15,00 velionės Onos Ambrazaicziutės, buvusios mano sužieduotinės, kurią myris nuo manęs atskyrė, kuriuos tai pinigus teipgi skyriu iszleidimui lietuviszkos Biographios. Tokiu budu isz viso pas mane yra \$40,00 ir mislyju, kad geri tėvynainiai pritaris mano užmanymui. (Mums rodosi tokios Biographios iszleidimu galėtu užsiimti „Tėvynės Mylėtojų Draugystė“ ir apgarsinti tam tikrą konkursą už parengimą tokio veikalo. Aukos tam veikalui galėtu būti siuncziamos į „T. M. Dr.“ kasą. Red.)

Pagal užmanymą įrengti tautišką dieną, kaip buvau raszęs 9 num. „Vienybės“, kurios užpelnę tautiecziai paskirtu lietuviszkos tautos reikalams. Taigi sziuomi atlieku savo užduotę prisiusdamas \$2, parodos reikalams, ir raginu kiekvieną tautietį tą pat daryti, kad musų pradėtą darta, parodos, galėtumėm atsakančiai iszvesti; atlikę parodą imsime prie kitų tėvynėi reikalingų veikimų.

Dėlto mieli broliai ir sesers dirbkime visi su pasiszentimu dėl savo nuvargusios ir varginamos tėvynės Lietuvos, prispaustos sziaurės meszkino letena. Musų darbas ne liks be užmokesnio ir naudos, musų anukai su gnoda apie mus minavos dėl musų darbų dėl tėvynės ir už tiesą iszsipildys žodžiai vieno musų tėvynainio, kuris sziaip sako:

Lietuvi mylėk savo tėvynę Lietuvą
O garbę atiduos tavo pelenams.
Sveikinu jumis Lietuvos vyrai,
Kurie dėl tėvynės dirbate szczyrai;
Iszreikszdams meilę szirdies giliausę
Kad pasiliktu ant tolių toliause.
Už darbus jusų dėl tautos gero
Priesz nevidoną rusiszka carą.
Stokim į kovą su kitais draugia
Dėl savo tėvynės liekime kraują,
Kad pasikeltu dvasę liuosybės
Ir užtekėtu žvaigždė szviesybės.
Su trumpais žodžiais mano vėlijimo
Linkiu dėl jusų linksmo gyvenimo,
Idant vainiką garbės nupelnytum
Kurį Lietuvos anukai nupintum;
Idant ateitėi jumis minavotu
Pelenams jusų garbę atiduotu.

K. Gediminas.

Wilkes-Barre, Pa. Musų szvento Mykolo Drangystė ant praėjusio savo mėnesinio susirinkimo, apsvarecziusi parodos reikalus, nutarė paaukauti \$10, ką ir prisiuncziam p. J. J. Paukszcziui, parodos kasieriui. Daugelis pavienių bei draugyczių yra paskyrę jau senel po kiek parodos reikalams, bet iki sziolei dar nėra prisiunczios į centraliszka kasą. Teipgi daugelis draugyczių yra dar visai nieko neskyrusios parodai. Mums rodosi nereikėtu nuo tojo dalyvavimo parodoje nei vienam neatsilikti, kad neužsitraukti tautiečių apjuoką, kur ir dabar jau tulus žadėjusius iszjuokia.

Sanarys.

Du-Bois, Pa. Szitame miestelyje lietuviai bene pradėjo apsigyventi nuo 1887 metų ir iki sziam laikui pasidaugino jų skaitlius ant 500 ypatų; szeimynų yra 75 o kiti tai pavieniai. Apszvietimas ir tautiškasis susipratimas vietinių lietuvių yra menkas, sulyginant su kitų miestelių lietuviiais. Yra dvi pagelbinės draugystės, bet su menku skaitliu draugų. Pabaigoi Liepos mėn. praėjusių metų susitvėrė dar treczia draugystė

po vardu „Independent Lithuanian Club“. Bet ir į szita organizaciją ne visi ukėtai priguli dėlei tarpsaviszkų vaidų. Kovo 11 dieną buvo susirinkimas nepriegulmingo Kliubo, kur tapė apsvarstyti parodos reikalai kur, paraginus, sanariai sumetė \$3,25 ir po ilgesnių kalbų tapė iszrinkti aukų rinkėjai po lietuvių gyvenimus ir visoje apielinkėje; iszrinkti tapė Antanas Markelionis, ir Aleksandra Akramaviczius.

A. Akramaviczius.

Baltimore, Md. Susitarus czionyksztėm trims draugystėm t. y. N. Koperninko, D. L. K. Keistuczio ir Szv. Jono tapė parengta iszkilmingas apvaikszcziuojimas dėl paminėjimo numetimo baudžiaivų.

Apvaikszcziuojimas atsibuvo 5 d. Kovo, Manhatta salėje, kuriame dalyvavo apie 1000 ypatų abiejų lyczių. Atidarius susirinkimą per pirmsėdį p. O. Kurlianską, pirmu kalbėtoju buvo p. N. Racziaskas, kurs savo ilgoi prakalboi paaiszkino praeitę lietuvių tėvynėje, įtekmę baudžiaivų ant žmonių, klaidingas nuomones neapszviestunų ir velino lietuviams apszviestie o labiausiai vaikams ir padėkavodams draugystėms už parengimą to-

kio apvaiszczijimo užbaigė savo kalbą.

Paskui p. V. Radaviciene deklamavojo eiles „Paklausykite visi stonai“. Nors įturi eilių ne koks, bet deklamacija nusidavė gana puikiai ant ko klausytojai plojimu delnų rodė savo pritarimą.

Toliaus kalbėjo p. V. Nagurinauskas pagirdamas tokius susirinkimus, kurie yra daromi dėl meilės tėvynės ir velino lietuviams laikytis kruvoje, o labiausiai lavintis politiskai ir tvirtie politikiskias organizacijas, kas atnesztu ne mažai naudos dėl kiekvieno. Nurodė kaip carai isznaikindami poniją į jos vietą sutvėrė milijonių kariauną kas yra daug bjauresniu dėl žmonių už poniją. Jis velino baltimoriecziams įsitaisyti tautiską namą į kuri galima būtų atsilankyti kas septinta diena dėl prasilavinimo.

Pagalios kalbėjo p. Mikuszauckas, aiskindamas iš kur prasidėjo baudziavos ir kaip popieziaus įsteigtas kryziokų zokonas užpuldinėdamas ant lietuvių privertė juos prie apsiginimo. Paminėjo kad Ivanas, Rusų caras, yra dėl mus didžiausias nevidonas. Privedė revoliucijas Ispanijai, Prancuzijai ir kitur. Nurodė kaip caras Aleksandras II, numesdamas baudziavas, užkrovė ant mus sprando valnybę Siberijos ir kitų tokių vietų. Toliaus ragino daryti kolekta dėl lietuviszkų reikalų. Paryžiaus parodos; kolekta umai padarė ir surinko viso \$14,11 kuriuos nutarė umai pasiųsti ant centralno kasieriaus rankų.

Toliaus deklamavojo eiles, kitckio įturio p. V. Radaviciene o p. Fr. Kurtinaitis išsitarė keletą žodžių apie tirioniszką carizmą.

V. Karalius.

Minersville, Pa. Musų miestelis tai yra versmė nepabaigtinų vaidų. Pirmiausiai

kilo vaidai tarp karcziamninkų už pardavimą nedėliomis svaiginanczių gėralų, nors paprastai nedėldieniais visi par davinėja. Dėlko szimtai dolerių sulindo į provininkų kieszėnius. Kad nors puse tų dolerių būtų paaukauta tautiszkies reikalams, tai garbę būtų užsiplėnę ant amžių, o dabar vietoje garbės turi panieką. — Vaidai dėlei bažnyczios verda, net kunkuliuoja. Kitur vaidai kilo dėlei bažnyczzių, tais pastaczius, o pas mus jau pradėdant statyti. Matot vieni užimanė naujos, o kiti pasikakina su sena, kurią mislyjama pirkti nuo protestonų. Net du kart rinko vardus; pirmasis rinkimas vardų tapė atmestas, nes prie jų rinkimo ne buvo kunigo. Antru kaitėjo vardus rinkdamas kunigas ir atmėtęs visus, kurie ne buvo velikinės, pergėlėjo norinczius naujos bažnyczios. Net vyskupas daleidęs pirkti tą senąją bažnytėlę, bet iki sziol dar nepirkta.—Slavinskas apskundė „Vilties“ redaktorių už sudraskymą garbės per patalpinimą korespondencijos apie Minersvillės pesztukus. Bet matyt nabagas ne ką pesz, nes jo vardo nebuvo minėta. Jeigu Slavinskas būtų apskundęs angliszkus laikraszczius, kurie iszniekino visus lietuvius, tai gal ką ir būtų peszęs, bet dabar isztusztys tik savo kieszėnių ir atlikta. — Tėvynės Mylėtojų Draugystės kuopa buvo pas mus pirmutinė ir tai didžiausia, visi gyrė minersvilieczius kaipo gerus tautieczius, bet sziaudien toji garbė yra jau isznykusi, musų lietuviai tautiszkuose darbuose apsilėdo.—Bet vyrai meskit vaidus zalin, dirbkit kaip dirbė tautiszkai, kad atitaisytumėt savo garbę.

Bijunas.

Lawrence, Mass. Burai kovodami už savo laisvę, bene taps nuslėgtais nuo milžiniskų Anglijos pajiegy. Tiesa,

anglai gali apgalėti burus kuniszkai, bet ne dvasiszkai. Dvasė geidzianti laisvės ir abelnai niekadoms nemirsztu pereidamą į vaikų vaikus. Tokia dvasė bunda jau ir musų tarpe, ir kas kartas vis apimadidesnį skaitlių ypatų. Musų mieste kitados lietuviszkos dvasės ne buvo nei girdėti, bet sziaudien galima pasigirti jau, kad stovime lietuvisztėje ne ant paskutinės vietos. Yra, rods, dar gana iszgamų, kurie vienok akise rodosi bendrais, nors užsisukę varo savo paikystės darbą ir stengiasi kenkti, vienok tokių nabagų lenktrusas nyksta kaip Grigo bitės. Lietuviszkas kraujas nesenei pradėjo tekėti musų gyslose, bet jau nenustos tekėjęs kol neiszeisime iš szios pasaulės.

T. M. Dr. kuopa užaugo nuo 26 sanarių ant 30, visų pilnai užsimokėjusių. Teipgi per darbsztmą tulų tautieczzių tapė sutvėrta ir Susivienijimo L. A. kuopa, nors nedidelė, bet pasitikim, kad ateitėje pasidaugins, nes pradžia visados gaiszina darbą.—Musų mieste yra labai reikalinga blaivystės draugystė, nes czionai daugybė lietuvių yra paskendusių girtybėje.

Sziuomi užklauiu musų garbių kunigėlių kaip yra su „Motinėlės“ draugyste? Kur jos Komitetas? Ak mokinantisi užrubezyje jaunumenė iš musų pasižadėjimo netur jokios naudos. Ar „Motinėlė“ tik nebus nusigandusi Dr. J. Szliupo, kuris karsztai tokia draugystę užtarė ir pasižadėjo pats prigulėti? Asz esu paaukavęs 50 ct. (toji auka yra „Vienybės“ redakcijai dar) kas buvo raszyta 40 num. „Vienybės“ 1899 m. ir dar turiu surinkęs apie \$6,00 bet nežinau kur siųsti. Szitame abelnam ir teip svarbiame reikale neturėtu būti partijiszkumo (teip buvo mislyta ir apie parodos komitetą, bet iszėjo

antraip. Musų kunigams nerupė abelnai tautiszka gėrovė. R.) ir užmanymas turėtu įsikunyti. Kam slėpti tai arba marinti, kada tam užmanymui pritaria ypatos, nors ir skirtų pažiurų?

V. M. Sabonis.

Chicago, Ill. Kur daugiau siai yra lietuvių, tai ten mažiausiai yra dirbama kas nors dėl tėvynės ir abelnų musų reikalų. Nors ne menkai yra czion prasilavinusių lietuvių, bet kad teip dirbti, kaip kitur, tai ne dirba; vaikszzioja lyg ką pametę. Geresni laikraszcziai ir knygos pas Chicagos lietuvius priėmimo neturi, dauguma dar vis laikosi lenkiskzkų pasterblių. — Vasario 25 tapo atlosztas teatras „Krazieczzių skerdynė“. Apie perstatymą nėra kas ir raszyti. Buvo teatras ir atlikta.—Tėvynės Mylėtojų Draugystės kuopa pamazėli žengia pirmyn; su laiku užaugs kaip ir kitur užaugo.—„Kataliką“ buvo užpuolusi influenza ir vos ne vos atsigriebė.

Balandis.

Little Rock, Ark. Iš pradėjusio meto galime szaunei pasidziaugti, nes jame musų tautiszki reikalai pusėtinai pakilo. Rods nestokavo ir gaiszintojų, bet tiejie tapo nuraminti ir nutilo. Tegul jų vardai bus užzenklinti kaipo tautos iszmetų-niekverczzių. Aukautojų tautiszkies reikalams yra daugiausiai rytinėse valstijose, kas matoma pagal litanijas vardų. Vakarinų valstijų yra daug mažiaus aukautojų o pietvakarinų teip kaip ir nieko. O lietuvių valstijose Kansas, Misuori, Arkansas, Texas ir Indian Territory, girdėti, gyvena po keliolika ir kelis deszimts szeimynų. Gal jie neskaity geresnių laikraszczzių arba ir okių. Tokius, asz manau, būtų galima sužadinti tokiu budu: į virsz mi-

nėtas valstijas yra nukeliavę lietuviai iš rytinių valstijų ir jie vis susiraszineja su savo giminėms ar pažįstamais esančiais rytinėse valstijose, nuo kurių galima būtų redakcijoms gauti adresus, arba turinti tokius tegul priduoda redakcijoms, ir siūsti tokiems „Lietuvą“ arba „Vienybę“ per tulą laiką ir jie beskaitydami susipras ir prisidės prie abelno tautiszko veikimo. Priegtam kurie esame pietvakarinėse valstijose aiskinkime kitiems, dar neprisidėjusiems, parodos ir mūsų kankintinių szelpimo reikalą, padarykime dalyvais dar nedalyvusius. Truskimės visi kiek kuris iszgalime, kad mūsų pradėtas darbas pilnai iszeitu ir nesigailėkim po keletą centu antru kart aukauti. Užmanymas tautiszkos dienos, kurios uždarbį paszvestu tautos reikaloms, vos pas keletą tautiečių rado pritarimą. O būtų gerai ir reikalinga, kad visi tą padarytumėm kuomi greiciausei dėlei lietuvystės labo. *Arkanso Lietuvis.*

Scranton, Pa. Pagal atsiliepimą kun. Kaupo p. Szliupienei 6 num. „Vienybės“, czion iszreiksziu kame tiesa. Kun. K. užsigina savo žodžių isztartų į Jozefą Balczietienę ir kad toji visai nei nebuvo pas jį. O asz sakau, kad ji teip sakė ir dabar neužsigina to. Moteriszke kaltina mane už padavimą jos vardo į laikraszcius, ką padarė tik kun. K. Jeigu kun. K. pagal užsiginimą sako, kad J. B. pas jį nebuvo, tai kam reikėjo jos jieszkoti ir paduoti vardą į laikraszcius? Jeigu nebut buvusi, tai nebutų kun. K. nei jos galėjęs surasti! Czion daugiau nieks kaip tik stebuklai? O kas link troszkimo kun. K. savo aveles apszviesti, tai negal buti nei kalbos. Tiesa, metai atgal kun. K. kartą pagarsino isz sakyklos kad paskolinsės knygas dėl pasi-

skaitymo, kad tik skaitytu, ir paskiaus per pamokslą pasakė, kad bažnyčia ne gina nuo skaitymo, bet skaitydams, jei rasi ką prieszingo bažnyčiai, tai tiesą pripažink bažnyčiai. Daugiaus raginimų prie skaitymo neteko iszgirsti.

Apie sugriovimą užmanyto sztoro, tai kun. K. kaip Pilotas padarė; apsudijo, nusimazgojo rankas, ir jau nekaltas savo neteisingo apsudijimo. Kun. K. sako, kad atsimenas kaip szindien isztaręs: „jeigu jums nepatinka komitete dvi ypotos, ką prie bažnyčios nepriklauso, dėl jų dviejų norite steigti kitą sztorą, tai geriaus padarysite, jeigu juodu praszalinsite isz komiteto, palikdami paprastais sanariais draugystės.“ Czion kunigeli tikrai klaidi atmintis, sztai kaip kunigeli pasakei: „Dar kas link to sztoro. Asz girdėjau kad ten priguli du negeri žmonės, kn. Dembskis ir Dr. J. Szliupas ir dar komitetais yra iszrinkti, tai kitiems anie nepatinka ir verčiau su jeis visai neužiimkit, nes žinote ko ki jie yra ne geri žmonės ir prieszai mūsų tikėjimo ir bažnyčios, su jeis ne reikia susidėti bet szalintis nuo ju ir jų mokslu; ir kam mums su socialistais užsiimti, verčiau be jų, jug žinote kad jie negeri žmonės, ir velyju visiems parapijonams prisiraszyti.“ Kad sziteip kunigeli sakei tai patvirtins kiekvienas parapijonas. Žinoma, teip kun. iszkalbėjus, Szliupas, Dembskis, jų szalininkai socialistai ir asz pats, nors budamas parapijonų ir dar parapijos komiteto sanariu, atsitraukėm nuo savo užmanymo. Ir nebutų teip pikta, jeigu asz pirm poros dienų, tada, nebucziau buvęs pas kunigą ir apie tai kalbėjęs. Kada pasklido gandas, kad kun. nor iszgriauti sztorą, atėjo komitetas pas mane su lygia žinia, kad kun. nori griauti sztorą dėlto, kad ten

priguli Szliupas, eikim, sako, visi pas kun. dažinoti. Nuėjom ir užklausėm ar tas teisybė? kun. atsakė kad jam negalvo kas ten prigulės, tai ne tikėjimiszki dalykai, bile tik gerai daro ir rupinas. Mes tai iszgirdę nudziugom. Tiesa, per du nedėdieniu kun. gerai paaiszkino apie sztorą, bet paskiaus nubaigė, kaip augszciaus padaviau. (Jug pats kun. K. pripažįsta, kad atsitraukus dėlei jo žodziu Szliupui, Dembskiui bei jų szalininkams, sztoras pakiko. Taigi dėlei sztoro pakrikimo yra kaltininku vien kun. K. Red.)

Fr. Živatkauskas.

Pittston, Pa. Mūsų kuopelė susidedanti isz keleto sanarių pasiūžome nors su maža dalele prisidėtie prie pagelbėjimo mūsų broliams isztremtiems į Siberijos tyrus, dėlto sudėdami po keletą centų prišuncziam \$2 65 ct. į „Vienybės redakcija. Daugelis mūsų brolių visai nesirupina, nežiurint nė ant atsiszaukimų per laikraszcius ir reikalaujant pagelbos mūsų kankintiems kencziantiems nekaltai už savo brangią kalbą bei rasztą. Dėl greitesnio suvedimo tvarkos, mūsų kuopelė balsuoja ant kankintinių komiteto sziuos ponus: Dr. J. Szlupą—prezidentu, p. Szerną—sekretorium, A. Olszevskį—kasierium. Mums rodosi broliai kad būtų laikas su užbaigimu balsavimų ir kad komitetas pradėtų savo darbą, kadangi ilgai tesentės rinkimams komiteto tik labiaus varginam savo brolius, laukenczius pagelbos.

Aukautojas.

Mes užmanome kad rinkimai kankintinių komiteto būtų užbaigiami su 1 d. Balandžio. Red.

Lietuviai nevalioje plantatoriu.

Rusinių kuningas Olyphante, Pa., Jonas Ardan, jau nesykj raszė laikrasztyje „Svoboda“ apie tai, kad į 350 Rusinių esą patekę ant salų Hawai lyginai kaip į nevalę, nės plantatoriai ten juos parsitraukdami isz Europos suraszę esą tokius kontraktus, kad vargszai ilgas adynas dirbdami netik negali pragyventi, bet dar neatbutinai turi į skolas kompanijos pagrimzti, ir tokiu budu neb turi vilties kuomet nors isztrukti isz nagų plantatorių. Žinoma, nekurie bandė prieszintiesi; tai tuos plantatoriai padavė į sudą, kurs palaikęs vargszus kalėjime per keletą mėnesių prinevalyjo atgal grįžti į darbą. O jau rykszczių ir botagų netrūksta ten dėl „vargo pelės“.

Kn. Ardan, didelis darbininkų draugas, bandė per senatorius ir kongresmanus Suvienytų Valstijų, o ir per konsulius Austrijos ir Vokietijos, kokį nors palengvinimą dėl tų vargszų padaryti; bet daugumas, o tarp tų ir Wm. Connell isz Lackawannos pavieto, nei skersai nepaziurėjo į ano praszymus; tiktai senatorius pietinės Dakotos, Pettigreen, užsiėmė vargszų likimu, ir 27 d. Vasario szjmet įneszė pataisymą 10 sekcijos žadamo bil-liaus, kad kontraktai, padaryti po 12 d. Rugpjuczio 1898m. ant salų Hawai, pastotu nelegaliszkais, ir kad marszolas Suvienytų Valstyjų apskelbtu darbininkams apie tų kontraktų pasibaigimą. Senatas tą pataisymą priėmė, ir rasi bil-lius dėl Hawai pereis ir tokiu budu atnesz palengvinimą vargszam — jeigu tųjų kontraktai nebuvo padaryti pirm 12 d. Rugpjuczio 1898 m.

Apie padėjimą Rusinių nės nebutu žinojęs, jeigu ne žydų rabinas Levy butu pradėjęs garsinti apie nevalę darbinin-

ky ant salų Hawaii per laikrasztį „The Examiner“, iszeinantį San Francisco, paskui, kaip jis išpirkęs buvo nuo plantatorių vieną isz savo tautiečių. Rusinai, iszgirde apie tokią bėdą savų tautiečių, labai sukruoto ir žada ar siaip ar taip juos iszvalnyti, ir pergabenti į Kanadą ant farmų.

Tas pats kuningas Ardan pasakojo man, kad tokioje pat nevalioje — regis ant salos Oahu taipgi Hawaii—ėsa keletas mūsų tautiečių, Lietuvių. Tai gi pasidrasinu paklausti mūsų visuomenės, ką mes galėtumėme daryti, kad tuos nevalninkus isz vergystos iszvalnyti? Įpatingai ką norės padaryti mūsų tunkanti jegamasčiai dėl tų vargsų labo? Ar gal ir tame reikale jie norės elgtiesi taip, kaip reikaluose Paryžiaus Parodos: vieni pasilikdami indifferentiškai, o kiti mėgindami trukdyti tokį iszvalnyjimą? Ką tame dalyke norės daryti mūsų visokios draugystės? Ar Lietuviai ne galėtu isz tikro gelbėti savo brolius isz nagų kraujagėriszkų plantatorių? *J. Szlupas.*

„Latviu Socialistu susivienijimo“ reikalai.

1899 m. 28 d. Gegužio „Latvių Socialistų Susivienijimas“ szventė savo pirmametinę szventę. Pirmą szventimo tapė laikytas pilnas susirinkimas, kur tapė priimtas revizijos komiteto pranesimas apie susivienijimo darbavimąsi nuo 1898 m. 30 d. Gegužio lyg 1899 m. 23 d. Balandžio, kaip lyginai iszrinkti tapė urėdninkai ant ateinancio meto. Palei revizijos komiteto pranesimą Susivienijimo darbų stovis buvo toks:

I. Įėmimai:

1) Bendrų mokestis	5 dol. 75 ct.
2) Dovanos nuo 2 X. pulkelio	23 „ 59 „
3) „Naujamezio ap-lankų“ piningai	82 „ 77 „

Kruvoje: 112 dol. 11 ct.

II. Iszdavimai:

1) Darbų knygos ir peczėtis	2 dol. 42 ct.
2) Susineszimai bei literat. transportas	10 „ 13 „
3) Už literaturą	20 „ — „
Kruvoje:	32 dol. 55 ct.
23 d. Balandžio yzde buvo:	79 dol. 56 ct.

III. Literatūros lieta. Papatinta tapė:

1) „Auseklis“	555 egz.
2) Susivienijimo manifestas 1600 „	
3) Gegužio szvetės proklamacija	2000 „

IV. Bendrų skaitlius:

Susivienijimui mokejo bendrų 13 dol.

Perėjus prie valdzios skyrimų dėl ateinancio meto, į urėdininkus tapė parinkti szitie bendrai: J. Lejinsz—rasztininku; J. Hartmans—yzdininku; J. Ohse—mantos užziurovu. Susivienijimo adresas pasilieka tas pats po senovei; tik tai su tuomi skirtumu, kad siuntinius dabar reikia adresuoti ant naujai aprinkto rasztininko vardo. Ir galiaus, vieszai paduodamas savo darbų peržvalgą ir nuoszirdžiai pasidėkavodams visiems bendrams ir Latvių darbininkams, kurie suteikė savo pagelbą, gan moralizšką, gan medegizšką, Susivienijimas yra persitikrinęs, kad aulinkui jisai įstengs daug smagiaus paremti Latvių darbininkų atsivalnyjimo pastangas, negu lyg sziuolaik. Teip pat tolyn Susivienijimas stengsis gaivinti Latvių darbininkų vienyjimąsi ir luomos atžintį, iszmanydamas, kad vienintėliai luomos atžintyje susivienijusiems darbininkams įgyjama yra visatina gerovė.

Susivienijimui velyjant

D. Bundscha,

1095 Tremont Str.

Boston, Mass.

Geguzyje 1899 m.

„Tevynes Sargui.“

Apie darbsztumą Amerikos kunigų dėlei parodos reikalų, ypatingai esanczių komitete,

galėjote persitikrinti ir patys. Mes juos grynai pažistame. Jie savo žadėtų aukų, apart Kaupo ir Kaulakio, iki sziol, lyg dėl paveizdos, dar neprišuntė į centralizšką kasą, gal czėdyja kelionei į Rymą? Kunigai parodos dėl tik tame atsiženklino, kad norėjo suerzinti visuomenę, ypatingai prezidentas par. kom. kun. Žilinskas tame atsižymėjo net su „szpicbukais.“ Kun. Milukas 47 num. „Kataliko“ 1899 m. pripažino „jog mėginta parodos klausimą sunaudoti ant asabiszkų ir partijiszškų reikalų“ ir „geri tautiečiai lietuviai katalikai mane (Miluką) arbakun. Žilinską iszrinko, idant mes (kunigai) prižiurėtume kitaip tikinczius ir manaczius Paryžiaus parodos komiteto sanarius“ ir iszskirstė lietuvius į katalikus, protestonus, bedievius ir dar kitokius. Mes gi sakome, kad tokiose bendruose reikaluose nėra partijiszškumo ir visiems užtenka lietuvio vardo, kokių tikėjimiszškų pažvalgų kuris nebutų. — Perkratykite savo saužynę dar kartą „generalnai“ o atrasite tyezioms užslėptą 7 ir 8 „T. S.“ 1899 metų ant puslapio 24 sztai ką parasyta Amerikos kunigo, ano Guodotiniausio tėvo, kurį mes tuoj pažinome perskaitę tą rasztą: „Szta i r d a b a r v a i k s z c z o j a p a s k a l a (kunigų paleista), buk visi piningai, surinkti „Vienybės“ redakcijos, teks ne reikalams parodos, bet tulam tautieciui už parasytą tam tikros broszuros apielietuviszką spaudą.“ Taigi apszmeizos ant mūsų buvo daromos dėlto, kad suma-

zinti „Vienybės“ įtekme o tuomi gi gaiszinti parodą. Parodos komitetą visuomenė rinko kad sutikmėje, nekeliant vaidų, butų atliktas darbas, bet mūsų kunigai iszrinktiejie neiszskentė ir pasirodė kokiais jie yra. Pasivelyjame priminti ir tai, kad aukos sudėtos ant kražiečių ir emigrantų namo dingo kunigų kiseniuose. Tokis tai budas mūsų kunigų szmeizimo, ką mislyjam ir jus patvirtinsite.

Isz visur.

Paryziuje senato sudas nusudyjo senatorių Marcel-Habert ant 5 metų isztrėmimo, kuris per mirusio prezidento, Faure, laidotuves ermyderį su kareiviais pakėlęs buvo.

Mieste Konstanz, Baden provincijoi, Vokietijoi, pavieto kalėjime pasidarė sau galą katalikiszskas kunigas Szlatter isz baimės sunkių darbų kalėjimo dėlei platinimo „doros“.

Isz Westfalen, vokiszkoji valdzia pradėjo iszvarinėti svetimų szalių darbininkus. 200 turi but iszvaryti sekancziui sanvaitėje.

Praėjusę vasarą buvo iszėjusių į Vokietiją isz Maskolijos 80,000 darbininkų. Isz rytinių provincijų Vokietijos į vakarines buvo iszėję į 60,000, isz vakarinių gi provincijų darbininkai keliauja į kitus pasvieczius uzdarbiauti. Ukininkai Lietuvos ir Lenkijos pagal Prusų rubezių gyvenanti netekę yra darbininkų ir padavę valdziai praszymą, kad toji apsunskintų darbininkų iszkeliavimą.

Mieste Sidon, Mažojoj Azijoj, mazulmonai užpuolė ant Anglijos konsulio namų ir sužeidė jo sunų.

LATVIU TAUTA,

KITAKART IR ŠIADIEN.

P A R A S Ė

JONAS ŠLIUPAS, M. D.

(Tąsa)

paskirtas 3-metinis su pabaiginiu egzamenu. Bėgant laikui seminarija Irlavoje tapė atskirta nuo pagasto mokslainės, kuridvi pirma buvo suvienytos. Ritterijos pagastai įsteigė 4 kiltas pagastų mokslaines. Dabar tapė programa mokslų praplatinta ir elementarinė kliša pridėta seminarijoje. Dabar direktoriumi buvo theologijos kandidatas G. Sadovskis, žinybų-gi mokiotojų Kriger's, maskolių kalbos mokiotoju Mostovskis, seminarijos mokiotoju Vistinš, mokiotoju elementarinėje klišoje — Kadė, mokiotoju muzikos — Behtinš. — Tai seminarijai stovint jau į 600 seminarijų čion išsimokinę yra ant mokiotojų, kurių didesnė dalis likosi mokitojais Kurše, kiti nuvyko į Vidžiamį, kiti net į Maskoliją. „Kaip mieloji saulutė su savais spinduliais viską apšviečia ir sušildo, taip pat ar Irlavos seminarija buvo Kuršo Latviams židiniu apšvietos ir išsitobulinimo“¹⁾ Stipriai tapė Latvių kalba mokinama taip-gi 1851 m. įsteigtoje pravoslavų maskoliškoje seminarijoje Rygos mieste.

Nuo kelių dešimtų metų Latvijoje yra įvestas priverstinis vaikų mokymas. Kiekvienas pasiekęs atsakantį amžių vaikas turi priverstinai išbuti tris žiemas mokslinyčioje. Pradžią mokslo Latvių vaikai gaudavo, ir dabar iš dalies dar gauna, valsčių mokslinyčiose prigimtoje kalboje. Nedyvai todėl kad kiekvienas Latvys, miesčionis ar kaimietis, moka latviškai skaityti ir rašyti. Iš daugelio atlankančių žiemesnesias mokslaines pusėtinai patekdavo ir patenka į vidutines ir augštesnesias mokslinyčias. Jau 1853 m. Vidžiamyje buvo 625 mokslainės, o Kurše 1856 m. 262 mokslainės.

Gymnazijos klaiškos ir realinės Jelgavoje, Rygoje, Liepojuje, Tėrbatoje ir kitur neša netiktai Latviams apšvietimą, bet ir šimtai Lietuvių čion yra šviesą įgyję; dėl paveizdos 1893 m. Liepojuje lietuviškų mokytinių skaitėsi 131! Kada aš ėjau į mokslą Jelgavoje, Lietuvių gimnazijoje kaip kokį metą skaitlius siekė nuo 150 — 300! Net Palanga atsizenklina. Čion mat 1891 m. mirėsis grovas Tiškevyčius patatė netiktai gydnami dėl svečių, atvykusių čion į maudykles, ir viešbutį, bet taip-gi įrengė progymnaziją 4 klišų ant savo kašto. Toje pragymnazijoje esti daugiau per 100, kartais 200 mokiointinių, didesnė dalis Lietuvių, kurius tėvai suveža iš toli, nės, neturėdami čion cerkvės, maskoliai negali vaikų ten varyti ir juos žagti savo pravoslavija.... Čion grovas Tiškevyčius ketino įsteigti žiamdarbystos mokslavietę, ir marinę mokslainę; pastaroji įvyko, bet tapė vėl uždaryta.

Augštesnėse mokslainėse paprastai mokslas buvo išguldomas vokiškoje kalboje; bet jau aplink 1884 m. kuratorius triusėsi rusifikuoti mokslaines Baltijoje; visa galybė tapė sudėta į rankas maskoliškų mokiotojų; veikiai tapė ir maskoliška kalba įvesdinta į istorijos išguldymą ir t.t. Neseniai

1) „Laika=grahmata“ us to gadu 1889, Jelgava, pee J. F. Steffenhagen un dehla.

Rygos polytechnikoje gautas tapė įsakymas nuo globėjo mokslainės aprubės, kad ir ne lekcijų laike mokiointiniai kalbėtu vien maskoliškai; taip pat ir visose kitose maskolių įrėdnėse.... Tačiau maskolinimas neatbaido Latvių nuo jieškujimo mokslo; taip 1892 m. Tėrbatoje Latvių studiuvojo 88, Rygos polytechnikoje 68, Peterburge 47, Moskvoje 30; iš viso 233 — apat tų, kurie kitose vietose sėmė iš šaltinių mokslo šviesą!!

Taip tai Latviai po valei nuo tamsybės ir vergybės miego išsikivinkliojo, rods gelbstint neretai muizininkams, kurie turėjo žmoniške-nę širdį, o ir kuningams, kurie dabar galėjo Tėrbatoje, kur 1802 m. iš naujo tapė universitetas įtaisytas, pasimokinti Latvių kalbą, nės pirma Vokietijoje studijas atlikdami, užmiršdavo ir tą mažumą, ką buvo latviškai mokėję. Bet už tai jiems, kaip ir Lietuviams, ėmė gresti Maskolija antmetimu maskolių kalbos ir tikėjimo. Latviai yra darbštus ir rūpestingi žmonės. Jie buvo valni nuo baudžavos, ale be žiamės pasiliko; tiktai vėliaus jiems tapė pavelyta pirkti žiames. Nedyvas, kad kilo tuli judėjimai Vidžiamyje tarp 1840—47 m., o Kurše apie 1860 m. Maskolija po valei bandė Latvius prižadėjimais prie savės privylioti, beveik pakurstydama prieš vokiečius. Žinoma, kaip kur vokiečiai griebė i Latvius koneveikti, net 1853 m. mėžino slėgti Irlavos seminariją. Net pati „Latweeschu draugu beedriba“ ėmėsi kariauti prieš Latvių tėvynainiškus spendimus laikraščių „Mahjas Veesis“, „Peterburgas Awises“ ir t.t. Mat greitas Latvių išiplėtojimas griauzė akis vokietojams Latvių tautos¹⁾. Dabar Latviai rokuoja ukininkų į 40—50,000 šeimynų (200—250,000 ypatų), 10—20,000 inteligentiškų šeimynų, visi kiti yra „kalpi“, beje žmonės be jokios nuteiktos mantos, daugiau negu 1,000,000 ypatų.

Latviai dėl savo tautos apšvietimo daug triuso padeda, nei piningų nesigaili dėl visuomeniškių reikalų. Taip redakcija „Deenas Lapa“ pirmoji paskyrusi yra skaitytojams premijas; tokia premija buvo 1892 m. „Populari — sinatnišku rakstu krabjums“ (Riga, 1892). Apart to, premijos yra mokamos už moksliškus raštus; taip 1888 m. mokiotojas Langvits pelnė 150 rublių už veikalą „Seedni no dabas mahzibam“, o K. Rengarts už „Semkopiba un kimija“ 75 rublius. Rygos Latvių teatro komissija 1892 m. paskyrė 3 „godalgas“ dėl tų, kurie parašytu originališkas „lugas“: pirmai 150 rubl., antrai 100 rubl., trečiai 50 rublių! Peterburge latviška pagalbos draugystė 1888 m. išdalino studentams Latviams pašelpas 7000 rublių. 1889 m. vėl draugystė „Latvija“ įrengė komissiją, kuriai paskyrė užduotę rinkti latviškus padavimus, dainas, gaidas ir drange platinti apšvietimą tarp ukininkų, dalinant jiems kningas.

Ir šiaip daugelis Latvių atsizymina aukomis dėl labo tautos. Ponė Dombrovskienė, ilgmetinė pirmsėdė „Latw. Labdarybos Beedribos“, kasmet aukaudavo po 500 rublių dėl

1) Sk. Beesbarsch'o Der Sprach — und Bildungskampf in den baltischen Provinzen Russlands; A. Spahgio „Die Zustaende des freien Bauernstandes in Kurland.“

tos draugystės. Rémė, Stokis¹⁾ ir Subris iš savo uždarbių paaukavo 20,000 rublių, pirmi du dėl mokslinės įtaisymo, o pastarasai kaip stipendiją studentams.

Latvių mokiniojai jau nuo 1887 m. daug rūpinasi ir rašinėja apie „mokslinėms bibliotėkas“, uždėtinas dėl mokintinių žmonių mokslinėse. Tokios bibliotėkos, anot Behrsinio, jau 1888 m. buvę Leel—Eezavoje, Greenvaldėje, Lambartėje, Mišės—muižėje, Duganėje, Stelpėje ir kitur, nešnekant jau nėko apie bibliotėkas, kurios randa i prie gymnazijų. Taip gi Latvių giedorių draugystės mėgsta turėti kartais visai didokas bibliotėkas. Net projektas tapė 1888 m. užmanytas išleisti skirtą „mokslinėms laikraštį“, kur reikalai mokslainių butu apšnekami. Leel—Eezavos mokslinės bibliotėkoje buvę 185 visokių kningelių, apart to dar visokių mokliškų veikalų apie 180. Sieslack Jelgavajo kas mėnesį išdavinėja po veikalėlį, tinkantį dėl bibliotėkų mokslainių, po antgalviu „grammatu kraujums jaunibai“.

Svarbiausia gi turbut organizacija Latvių apšvietos reikaluose pasiliekti Latvių klubas Rygoje, kurs susideda iš 6 komisijų:

- 1) Muzikos komissija, kuri išlavė giesmių surinkimus.
- 2) Mokslu komissija, kuri spausdina rankraščius ir įtai e muzėjų; jos kningynas susideda iš daugiau kaip 1000 tomų.
- 3) Komissija sodiečių apšvietimui, kuri paplatino keletą naudingų išdavimų.
- 4) Teatrinė komissija, daranti rodymus²⁾.
- 5) Komissija draugiškų susirinkimų, kuri įtaiso įvairius vakarus.

6) Kliubo skaitinyčia yra pasirašusi ant 8 latviškų laikraščių, 8 vokiškų ir 5 maskoliškų (1891 m.). Turtas klubo tamet išnešė 37,920 rubl. O sąnarių klubas skaito 1000.

Prie tokių sąlygų ir aukų nėra nei padyvo, jei Latviai pasiēmė net už išlavimo „Konverzacijos vahrnėicos“, su pagelba daugelio mokintų Latvių, 1891 m., kuri veikalą spausdinti paēmė H. J. Dravneeks Jelgavoje, o dabar jį toliaus tęsia žinomas kningų pirklys, H. Allunans.

Heinrichs Allunans.

Kadą gi daugybės Latvių yra b žiamininkais, tai ekonomiškos sunkenybėms uėjus, Latviai neretai traukia į Lietuvą ar Maskoliją ar Ameriką. Išėivy-tė Latvių į Lietuvą yra didoka; čion jie tai dvarus samdosi, tai pirkliuoja, tai vėl prie girių esti ponų ar valdzios mėsargiais. Taip gi Vytebsko edybą jie kassyk plačiaus užima, kur jie jau nuo 1865 metų traukia ant naujokynių; paveizdos dėlei, 1892 m. 25 Latviai čion atėję nusipirko 587 desetinas žiamės. Ir Amerikoje pastarame laike kassyk daugiau Latvių atsirasti pradėjo. Išėiviai Latviai pasilieka Latviais, mylėto jais savo kalbos ir tautos, nešotojais ir sėtojais savo augštokes kultūros tarp kitų tautų. Latviai yra dideli tėvynainiai, savo tarpe, ar namie ar svetor, tiktai latviškai kalba ir džiaugiasi, kad jų literatura dabar žydinti. Išleistojai latviškų kningų piningus sukrauja.

Kad prasidėjo Latvių tautybos persekiojimai per Masko-

lijos vyresnybę, kuri nebneri naujų rėdytojų dėl latviškų laikraščių uztvirtinti, norėdama dabartiniams rėdytojams išmirus, o šviezių nepatvirtinus, pabaigti su Latviais ir su jų kultura, nės vokiečiams Pabaltmaryje pralošus savo įtekmę ir patys Latviai bei Ėstai nereikalingi, — pakraipa Latvių sympatijos dėl Maskolijos ėmė žymiai atsimainyti. Rods jie kelia tautiškas šventes iš priezasties panaikinimo baudziavų, rods dar tulas tautietis Maskolių laikraščiuose nuduoda didelį prisirišimą prie Maskolijos polytikos — nės seniaus Aksakov, Katkov ir kiti buvo dideli prieteliai dėl Latvių kylimo, — bet širdys Latvių ėmė atšalti dėl maskolintųjų ir platintųjų prispaudimo polytikos, netiktai reikaluose polytikos bei apšvietimo, ale įpatyngai ekonomiškuose dalykuose. Pastaruose laikuose socializmas ėmė platintiesi, kurs prasidėjo Rygoje su nudarimu pabiko direktoriaus už tai, kad ans nenorėjo pakelti moke-tį už dieninį darbą. Susiorganizavojo slaptos darbininkų draugystės, o iš to kilo kratos ir areštavojimai netik Rygoje, bet Jelgavoje, Liepojuje ir kitose vietovėse Latvijos. Galiaus uzrubezyje įsteigta tapė socialistų „beedriba“, kuri palaiko savo tautiečius, kovoj prieš kapitalizmą tėvynėje savo valnybę ir gyvastį aukaujančius.

Kas dar patėmytina yra tarpe Latvių, tai ta aplinkybė, kad tarpe jų alintojai žydai menkai užsilaikyti galėjo per Latvių tėvynės meilę ir savi arpinį parėmimą. Galiaus pati vyriausybė tuos siurbėlius pradėjo varyti iš Priebaltmarinių rėdybų, taip iš Liepojaus tapė išguiti 6000, iš Rygos 14,000, iš Jelgavos 2000; varo mat tuos, kurie ten nėra prisirašę; traukia žydėliai vieni į Lietuvą, lyg žiogai užguldami Lietuvių šalį, kiti į uzrubežį.

Latviai yra labai linke į jureivystą. Jau 1822 m. Latviai turėjo laivą „Laima“³⁾. Bet įpatyngai per triusą Valdemaro, Latviai panudo ant jureivystės, taip juog šiadien Latviai visoje Maskolijoje ėjma ženklyvą vietą jureivystės dalykuose, jau tai budami kapitona is ar styriuninkais laivų Maskolijos, jau tai savų latviškų laivų pirklybos. Net „Austros“ draugystė susitvėrė dėl jureivystės, kuri turi savo keletą laivų su latviškais vardais, kaip Aušklis, Austras, Pehrkonas, Latava, Trimpus ir t.t.

1) Reinhold Stokis buvo užrašęs savo didoką mantą Rygos Latvių bendrybai, kad toji įrengtu Ahgenskalne latvišką mokslainę; tuli šunsuodegiai („išchki“), dazinojė apie tai, bandė senuką atkalbinti nuo to, velyk jis tai padarytu dėl tulų laukinių tautų Afrikos, per ką davėjas įgysis dangaus karalystę! Tiktai pasidėkavojant advokatui Kr. Kalniniui (1885), kurs darodė seniui, kad tarpe pačių Latvių esą gana dar laukinių, ir kad jų užduote yra toms dušioms neduoti prazuti, davėjas lobių pasiliko prie savo nu-prendimo, ir pakėlė savo tautos širdyje paminklą, kurio nei laikas nei vētros nesumaitos. Tokių budu Kalniš išrovė iš šunsuodegių nagų tautos savatį.

2) 1891 m. toji komissija davė 38 perstatymus, ant kurių apsilankė 22,679 ypatos; iš viso surinkta 9607 rubl. 1890 m. kožnas perstatymas davė pelno po 227 rubl. ir buvo aplankomas per 525 žmogystas. Apart to teatrinė komissija davė vieną perstatymą Rygos pavasarinėje draugystėje, o tuli artistai po direktoriaus vada davė perstatymus Tėrbatoje, Valmieroje, Smiltėnėje ir Senoje Peebalgoje. Komissija davė 28 koncertus, tarp kurių 9 buvo duoti pirmu kartu. Truppa, apart direktoriaus bei kapelmeisterio, suidėjo iš 18 ypatų, 16 giesmininkų ir 8 ukvatnikų. Metinio pelno pasidarė 14,990 rubl., priskaitant prie to ir 5125 rubl. subsidijos nuo miesto; metinių kaštų buvo 14,890 rubl. — Kada mes Lietuviai įstėngsime ėiti pėdomis savų gentainių?!

3) Latw. Awise, 1822 g. 24 num.

(Toliaus bus.)

Forest City, Pa. 6 Kovo numirė Antanas Marma, 28 metų, nevedęs, paeinąs iš kaimo Szėtų, valscziaus Dobrovolės, pavieto Naumiesczio, gub. Suvalkų; 6 metai gyvenąs Amerikoi. Velionis tapo palaidotas su iszkilme nuo Szv. Antano draugystės — Kas išz velionio giminių norėtu placziaus ką patirti, te atsizsaulia ant szio adreso:

Juozas Dzikas,
Box 453. Forest City, Pa.

Brooklyn, N. Y. 3 Kovo numirė Juozas Kauszius, 34 metų, palikęs paczia ir 7 metų vaiką. Velionis paėjo išz Al vito, Vilkaviszkie pavieto, Suvalkų gubernijos. Palaidotas tapė su iszkilme nuo Szv. Juozapo draugystės, prie kurios prigulėjo. *V. Martynaitis.*

Chicago, Ill. 28 Vasario numirė Juozas Grinius, 37 metų. Velionis paėjo išz Mierczių kaimo, Vilkaviszkie pavieto, Suvalkų gubernijos. Velionis buvo baigęs Veiverių mokintojų seminariją ir pirm 15 metų atkako Amerikon, bet prie lietuvių neprisidedavo ir laikėsi su lenkais, nors sziaip buvo gana geras ir simpatizskas žmogus. Prigulėjo prie trijų draugyszių ir iszkilmingai tapė palaidotas.

J. Vasylius.

Reikale lietuviszko mokintojaus.

Pittsburgo lietuviszka knygyno draugystė ant visatino

susirinkimo 4 d. Kovo 1900m. vienbalsei nutarė uzdet lietuviszka mokslainę, dėlto tai reikalo atsizsaulia į brolius lietuvius jeigu kuris jau cziasi atsakancziu butie mokintoju lietuviszkos, angliszkos bei vokiszkos kalbų ir reikalingiausių szakų mokslo k. t. aritmetikos, geografijos ir t. t. meldziame atsizsauliti per laiszkus ant žemiaus padėto adreso. Apie iszlygas bei mūsų nuomonę ir stovį dalykų paaisz kinsim per laiszka.

P. G. Lorantz,
2501 Carson Str.
S. S. Pittsburg, Pa.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau draugo Vinco Kudirkos, paeinanczio išz Lietuvos, Suvalkų redybos, išz Pilviszkių; jisai pats ar kas apie jį žinotų, meldziu atsizsauliti po sziuom adresu:

M. J. Damijonaitis,
65 N. Leonard Str.
Waterbury, Conn.

Pajieszkau savo pusbrolio Kazimiero Zakarevicziaus, išz kaimo Zvikinų, valscziaus Zyplių, pavieto Naumiesczio (Vladislavovo), gub. Suvalkų. Kitados gyveno Troop, Lackawanna Co. ir Dickson City, Pa. Kelinti metai apie jį nieko nežinau. Dėlto apie jį žinanti, arba jis pats, teiksis suteikti mą žinę ant szio adreso:

Jonas Jaseviczius,
236 N. 12th Str.
Brooklyn, N. Y.

Pajieszkau savo kaimyno Jono Ardzijausko, paeinanczio išz kaimo Kardokų, valscziaus Veiverių, pavieto Senapilės, redybos Suvalkų; septintas metas kaip apleido Lietuvą. Pirmiaus buvo Londone Anglijoi o paskui atvyko į Ameriką. Jeigu kas apie jį žinotų

arba jis pats, malonėkite suteikti man žinę ant szio adreso:

Jurgis Miklaszeviczia
Box 388
Foxcroft, Me.

Pajieszkau Onos Sajauskiutės, kuri priesz metus gyveno Broklyn, N. Y. o dabar nežinau kur, paskutinį laiszka apturejau Balandžio mėnesyje 1899 m.; meldziu atsiliepti arba kas išz tautiecių teiksis praneszti ant žemiaus padėto adreso, nes turiu labai svarbų reikalą.

Andrius Apanaitis
P. O. Box 169
Westville, Ill.

Pajieszkau savo kaimynų, Klemenso ir Pranciszkaus Dereszkeviczių, paeinanczių išz kaimo Dambravinos, valscziaus Czystos Budos, pav. Senapilės, redybos Suvalkų; priesz 10 metų atkako į Ameriką. Jeigu kas išz tautiecių žinotų kur jie randasi, arba jie patys, teiksis atsizsaulitie ant szio adreso:

Kazimieras Klimaviczia,
Box 388. Foxcroft, Me.

Reikalauju gero kriaucziaus.

mokanczio visą kriauczišką darbą, kotus siuti, kelines ir t. t. Už atlikimą gerai darbo gaus gerą mokesį.

Jurgis Rekus,
138 S. Mead Str
Wilkes-Barre, Pa.

„Varpas“ ir „Ukinirkas“

Iszleidžiami Lietuvos apszvietunų kas mėnesis, ant metų kasztuoja po \$1.00. Užsiraszant tuodu laikraszcziu, pinigų reikia siusti ant szito adreso:

Herrn D. Saunius
in Rokaiten
per Neukirch, Ostpr.

Už 1 dol. 66 laksztus literatizsko turinio davė 1899 m. **Tevynes Sargas**, V metai stovjs ant sargybos Lietuvių tautos: szviesos, tikybos ir kalbos. Adresas:

Jurgis Lapinas
Tilsit, Germany.

Ten pat gaunama

Zinyczia

Mokas už kiekvieną No. Tuodu laikraszcziu spaudina nežinomus Vyskupo M. Valncziausko ra-ztus.

„Vienybes“ redakcijoi

gaunamos szios naujos knygos.

Vilius Tell. Drama penkiūse aktūse, versta išz vokiszkos kalbos per D. V. Kudirką -30

Laisvos Valandos. Eilės. Paraszė D. V. Kudirka -15

Pasakos. Pagal Krilovą paraszė Dr. V. Kudirka -10

Laima ir Planetos -25

Aidas Lietuvos darbininkų num. 3 ir 4 -15

Lietuvos Darbininkas num. 3 -20

Isz ko kyła melai -75

Ggvenimai Szventuju ant kožnos dienos 6-ta dalis -65

Vienakis. Apysaka išz gadyinės prancuzų revoliucijos—5

Ką turime veikti dėl mūsų iszganymo -5

Paveikslai. Paraszė Žemaitė. -15

Žmogus nepliuszkis -10

Lietuvių Prateiviai

Mazojoi Azijoi -50

Imtynės varguolių su bagocziais -10

Rasztas Szventas arba Tasztamentas Naujo Istatymo 75ct.

Kalendorius 1900 metų -15

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS
Kaz. Miliszauskas

236 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa. Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda druta ir gerą materiją ir už pigę prekę.

Teipogi senus ant naujų perdirba. Visi pas savo Tautietį.

W. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdama LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIŲ į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigų greitai ir pigai.

Susiszněkam visokiose kalbose. Pinigų priimam bankon ir iszmainom. Visame dūdame prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

OUR \$1.50 ANTI FAT BELT

For \$1.50 we furnish the celebrated BROWN'S ABDOMINAL BELT for the cure of CORPULENCY.

Corpulent people who wear the Brown's Abdominal Belt run no risk of Navel Rupture or Umbilical Hernia; you get a comfort and ease of action you will appreciate. No corpulent person can afford to be without this belt. Cut this Ad. out and send to us with \$1.50 and 10 cents extra for postage, state height, weight, age and number inches around the body, largest part, and we will send the belt to you by mail postpaid, with the understanding that if it is not perfectly satisfactory and equal to belts that retail at \$3.00 and upwards you can return it at our expense. Write for free Belt and Truss Catalogue. SEARS, ROEBUCK & CO., CHICAGO

Visokias knygas,

lietuviszkas, taip dvasiszkas kaip ir moksliszkas, taipgi ir laikraszcius; kaip tai: „Varpa“, „Ukininkas“ ir „Tėvynės Sargas“, visus tris kartus imant ant 1900 m. gauoama už \$3 dol. Katalogą knygų ir laikraszcius ant pažiuores pisiuncziu dovanai. Užprasiant knygas arba laikraszcius, reikia sykū ir pinigų prisiusti.

Jurgis Janinas
Tilžeje -- Tilsit
Ostpr. Germany.

VISOKIU RELIGISZKŲ DAIKIŲ

kaipo tai: Ražanczių, Szkaplierių, Lietuviszkių, visokių brostvių maldų knygų, Lietuviszkių ir lenkiszkių, taipgi ir visokių istoriszkių knygų, Lietuviszkių ir lenkiszkių; abrozų visų szventųjų ir tiazkių ir t. t. Gauoama pas:

J. Barman & Stepanovicziū
231 S. Roebing Str. BROOKLYN, N. Y.
[prie lietuviszkos bažnyczios]

50 YEARS' EXPERIENCE PATENTS

TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS & C.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers. MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

Nesiusk piningu.

Daug žmonių serga ant poliucijos, kuri pasirodo laike miego arba prienosizlapinimo, ir jeigu isz to nesiugdys, ji neapleis žmogų kankinusi. Žmonės turinti tą ligą kenčia nemigą, galvos skaudėjimą, pilvo užkietėjimą arba netravimą, nerviszkumą, vidurių ir nugaros skaudėjimą ir apsilpnėjimą lytizskių kuno dalių. Jeigu tokiūse atsitikimūse reikalauji pagalbos, nesiusk piningu, bet rasyk pas manę įlėdamas markę, o sz atsiųsiu tau apraszimą, isz kurio kraui iszsigydysi. Adrisūk:

John Wasel,

Box 443, Iron Mountain, V. Mich.

HOTELIS arba geriausia

užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmonių. Kurie norite szj bei tą daziuoti ir szalto aluczio Taure iszsigerti vynu ir visokių arielkių, ar cigarelų skanų užirukti, atekite pas:

Antaną Kalinaucką

13 N Hancock st. WILKES-BARRE

P. CH. SABAS

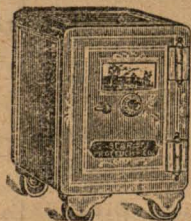
Geriausia užeiga dėl visų, o ir degtinė, Vynas, Alus ir Cigarai yra pirmos klijasos, taiposgi ir Bilerdą puikų laikau dėl praleidimo linksmiau laiką.

PARJ U LAIVAKORTES ant visokių kelių mariomis ko nū pigiausei. Siuncziu pinigų į visas dalis svieto. Norintis kad jū piniginiai siuncziami į tėvynę neprapulti ir kū greiciausei nueitu, tegul kreipsi po tokiu adresu:

P. Ch. Sabas

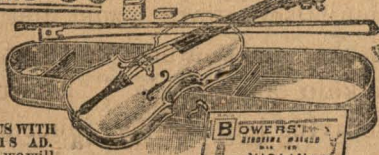
301 W. Centre street
SHENANOA, PA.

ONLY \$5.00

SEND US \$5.00 as a guarantee of good faith and we will send you any fire proof safe by freight, C. O. D., subject to examination. You can examine it at your freight depot and if you find it the equal of any fire proof combination lock iron and steel safe made and about one-third the price charged by others for the same size and grade, pay your freight agent our special factory price and freight charges, less the \$5.00 sent with order; otherwise return it at our expense and we will return your \$5.00. 100-lb. combination lock safes for the home, \$6.95; 300-lb. office and store safes, \$11.95; 500 lbs., \$17.95; 700 lbs., \$21.95; 1000 lbs., \$28.50; 1250 lbs., \$33.50; very large double outside and double inside door safes for large business, factory, jewelry or bank, 50 inches high, 2400 lbs., \$63.75; 68 inches high, 3000 lbs., \$89.75. Freight averages 25 cents per 100 lbs. for 500 miles; for 1000 miles, 40 cents. WRITE FOR FREE SAFE CATALOGUE and special liberal C. O. D. offer. SEARS, ROEBUCK & CO. Chicago.

SEND 50 CENTS

TO US WITH THIS AD. and we will send you this Violin Outfit by e. press C. O. D. subject to examination. This violin is a Genuine Stradivarius Model, made of old wood, curly maple back and sides, top of seasoned pine, specially selected for violins, edges inlaid with purling, best quality ebony finished trimmings. THIS IS A REGULAR \$3.00 VIOLIN, beautifully finished, highly polished with splendid tone quality. Complete with a genuine Brazil wood Tourte model bow, 1 extra set of strings, a neat, well made violin case, large piece of rosin, and one of the best common sense instruction books published. YOU CAN EXAMINE IT at your express office, and if found exactly as represented and the greatest bargain you ever saw or heard of, pay the express agent \$3.75 less the 50 cent deposit, or \$3.25 and express charges, and the outfit is yours.

SPECIAL PREMIUM OFFER. With every order accompanied by cash in full we will give one lettered fingerboard chart, which can be adjusted to any violin without changing the instrument and will prove a valuable guide to beginners, and we will also allow the instrument to be returned after a few days' trial if not found entirely satisfactory in every respect. Satisfaction guaranteed or money refunded in full. Address, SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.) Chicago. (SEARS, ROEBUCK & CO. are thoroughly reliable. -Editor.)

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINKŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DPATYVYSTĖS.

Prezidentas — M. Bridickas
Bx 17 Lost Creek, Pa.

Sekretorius — M. J. Damijonaitis,
65 N. Leonard str. Waterbury, Conn

Kasierius — A. Olszevskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill

Knygius — N. Olsziuskas
Bx 825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

DR. F. J. KALIMERTEN.

Specialistas chroniszkių ir nerviszkių ligų.

Gydo visokias užsilėnėjusias ligas kaip tai: Troszkių, epazmą, paralyzių, dusulį, pavandenavimą, reumatizmą, skaudėjimą galvos, ausų, akių, ir nosies, ligas skilvio, gerklės, krūvinės, iszėjimą žarnų, drugi, iszmietymus ant galvos ir sprogumą, sustojimą kėlimų, kraujo tekėjimą, mėnesinės tekėjimą, nevaisingumą,

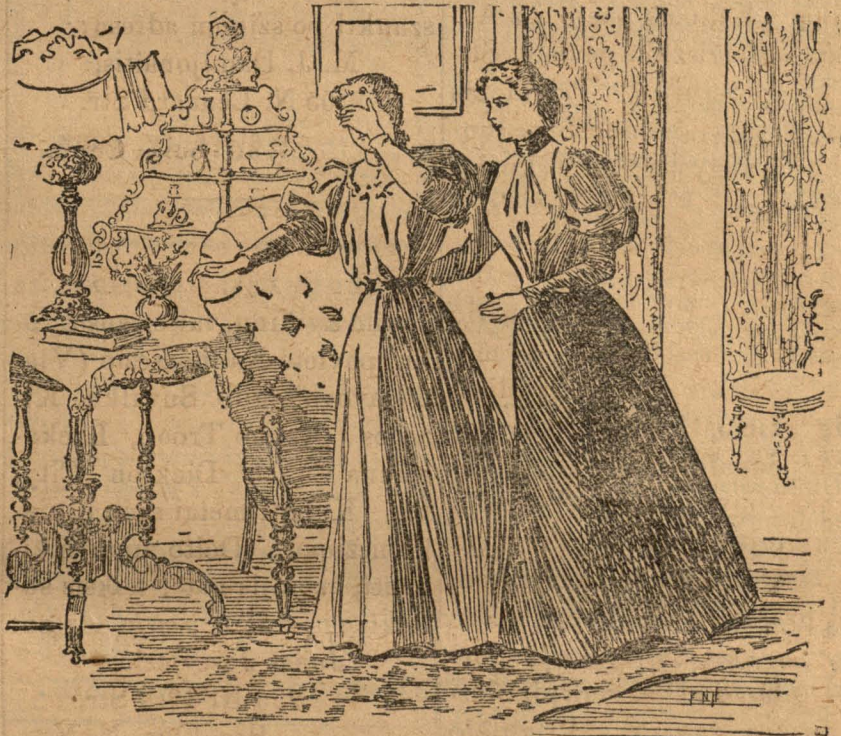
skausmus po gimdyvimi, pulavimus, ronas, atsiėvėrimus, ant kuno, rožę, žarnų ligas, skaudėjimą strėnų ir kratinės, plauti, nervų skaudėjimą, užeigimą žarnų iszputimus, niežėjimą, užeigimą smėnų, iszburkimą puslės ligas, vėži, diegli, akmenų ligą užeigimą, nusi, nėjio a kojų, ažiava, žarnų ir nkstų ligas, kareztligę, niežius, iszberimus, kirmėles, dedervines ir t. t.

GYDO MOTERIS, VAIKUS ir VYRUS
Jeigu sergi ir nustojas esi, iltes iszgyti, kreipkis tuojas pas daktarą Kallmerteną ant rados Dr. Kallmertenas iszgydė tukstanczius žmonių, kurie ilgai sirgo ir nū kitų daktarų negalėjo pasigėbėti ir iszsigydėti. Tie žmonės visur garsina vardą D-ro Kallmerten'o, ir pažįstamiems jį rodyja. Kreipkitės pas D-rą Kallmerteną, tai jus iszgydys.

LIGAS UZSIKRECZIAMAS abejos lyties (ar tai nū kitų gautas arba nū gimdytojū paeinanczius) gdo pasekmingai ir greitai. Nerei ja gedytis, tikrai gydysis, nes neatojimas atveda piktas pasekmes ant ateities.

NORS LIGA BUTU NEISZGYDOMA, RAŠYK pas Dr. KALLMERTEN, PRASZYK GERAI SILPNUMA, PADUK LYTJ (ar vyras ar moteriszė), anži, szvarumą ir temperamētą ligonio. Jdėk į gromatą 2 centinę markę, paraszki savo pavardę ir adresą aiskiai, o gausi per laiszki RODA DOVANA! ir tikrą nūm nę Daktaro uga y a iszgydoma ar ne

Nevykkyk, bet rasyk tuojas. Adrečas:
DR F. J. KALLMERTEN.
TOLEDO, OHIO.

SHE WAS BLIND.

A blindness comes to me now and then. I have it now. It is queer—I can see your eyes but not your nose. I can't read because some of the letters are blurred; dark spots cover them; it is very uncomfortable.

I know all about it; it's DYSPEPSIA. Take one of these; it will cure you in ten minutes.

What is it?
A Ripans Tabule.

WANTED.—A case of bad health that R-IP-A-N-S will not benefit. They banish pain and prolong life. One gives relief. Note the word R-IP-A-N-S on the package and accept no substitute. R-IP-A-N-S, and testimonials will be mailed to any address for 5 cents, forwarded to the Ripans Chemical Co., No. 10 Spruce St., New York.

**Broliai Varnagiriai
Liudvikas ir Adomas
Laiko didelia krautuvia**

visokių valgomų daigtų, kumpių, miltų, cukriaus, arbatos, kavos ir visko kas tikt užlaikyme gyvasties yra reikalinga.

Taipogi parsidūda ezebatai, ezeverykai, marszkiniai ir visoki kiti daiktai. Viskas pigiausia ir dideliu pasirinkime.

Laiko arklus dėl parsamdymo pasivažinėti, veža anglis į stubas, perkrausto naminius daiktos, laiko visokių paveikslų (abrozų), ražančių, szkaplierių, kryželių, maszinukių gromatoms drukavoti, abrozus įdeda į puikius rėmus, deda langams stiklus ir t. t. Viską atlieka labai pigiai

(P. O. Box 213) 212 East Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Dr. Leonard Landes,

Lietuviszkas Daktaras.

134 E. 24 Ul. New York.

Garsingas gydytojas vyriszkių ir moteriszkių ligų. Mokinosi universitete New Yorke, praktikavo ligonbuoziuose; Viedniuje, Berlyne, karaliskoje mokykloje Londone, buvo perdėtinio mokslo Labanon, Bellevue, Port Graduate Hospital College ir t. t.

Už tikrina iszgydyma

visų slaptų ir paprastų ligų, kaipotai: plaučių, kepenų, skaudėjimą vidurių galvos, nepomietį, apalpinimą, skaudulius, žaizdas, tynumą, moteriszkas ligas ir nevaisingumą. Gydymui nerviszkių ligų reikia naudot elektrikinias prietaisas.

Ligas lytiszku dalu

iszgydysiu į keles dienas, taipogi ligas pilvo, uždegimą žarnų, iszdžiuvimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegu ir t. t. Iszgydymą užtikrinu kiekviename atsitikime. Chroniszkas ligas gydan pasekmingai, ir slepemas ligas užlaikau slaptybėje.

Dr. Leonard Landes.

134 E 24th st., Cor. Lexington Ave.

Offiso valandos: nuo 9 ryto, iki 1 po piet. nu 5 po piet. iki 8 vakaro
Nedėliomis: nu 8 iki 10 1/2 val. ryto; nu 2 iki 4 val. po piet.

Rodos per gromatas dykai.

Uzprasydami gydyklas prisiuskite \$1 00.

Jeigu sergi, tai parasyk kiek turi metų, kiek sveri ir aprasyk savo ligą, o asz prisiųsiu gydyklas kuriomis iszsigydysi.

D. L. & W. R. B.

Trukiai iszeina isz Plymouth'o:

Ant 7:10; 8:45; 10:10; 11:15 isz ryto į Scranton New York, Philadelphia, Binghampton, Elmira Buffalo, ir visų tarpinių stacijų bei į Vakarus ant 7:24; 9:1; ir 11:5 isz ryto į Naticoke Bloomsburg, Northumberland bei visų tarpinių stacijų ir susivienijant dėl Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore ir t. t.

Ant 2:35; 3:51; 5:00 ir 7:45 po pietų į Scranton New York, Buffalo, ir visų tarpinių stacijų.

Ant 2:52; ir 7:13 po pietų į Northumberland ir visų tarpinių stacijų susivienijant dėl Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore ir t. t.

Tiketai už pigiausę prekę į visas szalis, Szianre — Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuų anglių apielinkes. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

NAUDOKITES.

ISZ PUIKIAUSIOS ant sviesto popieros dėl gromatu ratzymo su puikiausiomis kvietamoms, apskaitymais ir pavineziavimais, parsidūda po neiszpasakytai užomintą prekę. Kas prisiųs 33c pacztinėms markėms gaus tuziną tų puikiausių ant visos pasaulės popierių su convertais; kas prisiųs \$100 gaus 5 tuzinas. Kasztus prisiuntimones apmokame

Perkupeziams, agentams ir pedlioriams dūda didelį pelną. Antpareikalavimo iszs nučiame į visis dalis Amerikos

Uzsisteliūdami į ožeras ir priųsdami ant jų pinigus visada izdėkite szitokį adresą.

W. KUDARAUOKAS, & CO.,
Box 234 LAWRENCE, MASS

Lietuviu užeiga.

Geriausę užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaipotai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigų į visas dalis sviesto. Pardūdu laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Todėl nepamirszkit jog mano HOTELIS po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.

Petras Lipavyczia.

SEND 50 CENTS to us with this ad, and we will send you our celebrated LA BERTA GUITAR by express, C. O. D., subject to examination. It is a genuine La Berta American made instrument of great beauty, perfect rosewood finish, very highly polished. Handsomely inlaid around sound hole and inlaid stripes in back, celluloid bound top edge. Fingertboard accurately fretted with raised frets, inlaid pearl position dots, American made patent head, and finest nickel plated tailpiece. A REGULAR \$8.00 GUITAR, powerful and sweet toned, furnished complete with an extra set of best quality steel strings and a valuable instruction book which teaches anyone how to play.

EXAMINE THE GUITAR at your express office and if found exactly as represented and the greatest bargain you ever saw or heard of pay the express agent \$3.65 less 50c, or \$3.15 and express charges and the complete outfit is yours. Satisfaction guaranteed or money refunded in full.

SPECIAL PREMIUM OFFER. With every order for \$3.65 cash in full we will give a Lettered Fingertboard sheet. It is an accurate guide, having all notes, with sharps and flats in full view, and can be easily adjusted to any guitar without changing the instrument. With the use of the lettered fingerboard anyone can learn to play without the aid of a teacher. Write for free musical instrument and piano and organ catalogue. Everything at lowest wholesale prices. Address, **SEARS, ROEBUCK & CO., CHICAGO** (SEARS, ROEBUCK & CO. are thoroughly reliable. —Editor.)

STEBUKLAS!
Mr. A. Wilke, 93 Trumbull St. Cleveland, Ohio.
Papezo: „Sever's Balsamas dėl Plaučių padarė tebukių mano szejimynoje. Mano augintini' sunus turėjo baisų kosulį ir po suvartojimo vienos piēcšk's Severos Balsamo nuo Plaučių v'esizkai pasveiko.“
Geresnės gyduolės nuo kosulio, perszalimoir plaučių ligų geriausę

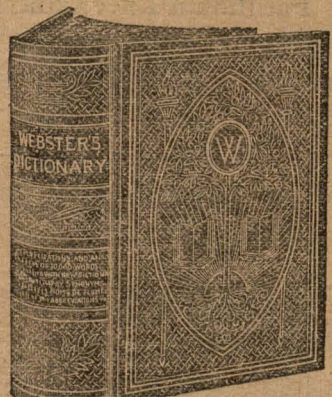
**SEVEROS
Balsamas det Plaučių.**
25 ir 50 Centu.

Greiciausę pagelba ir ti rianis iszgydymas nuo kaulių gelimio, Neuralgijos, M garos, skaudėjimo ir suputimo, užtikrinacztai iszgydo vartojant geriausią szejimyniszką gyd. oleg.

Severo's St. Gothard'o Alieju
PREKĖ 50 CENTŲ
W. F. SEVERA.
MANUFACTURER & PHARMAC. ST. CEDAR RAPIDS, IOWA.
Severos gydūlės yra gaunamos pas A. Groblevskij, 111 Main st. Plymouth, Pa.

Graciausiaiai iszgydo visokias ligas
Dr. J. Szlupas
421 Penn. Ave.
Scranton, Pa.

An \$8.00 DICTIONARY for \$1.00
The New Werner Edition of Webster's Dictionary.....

Newly and magnificently illustrated. We offer you the best Dictionary ever put on the market at a low price. This new edition contains many special features such as dictionary of Synonyms and Antonyms, lexicon of foreign phrases, dictionary of abbreviations, colored plates, etc., etc. Remember this is not the cheap book but a beautifully printed edition on fine paper with thousands of valuable additions of aid to students and business men. If you desire this book, send us our special offer price, \$1.00, and we will send you this great dictionary, bound in cloth or send us \$2.00 and we will send the same book bound in full tan sheep, with a beautiful cover design. The handsomest low-priced Dictionary ever published. For every day use in the office, home, school and library this dictionary is absolutely unequalled. Forwarded on receipt of our special offer price, \$1.00 for cloth binding or \$2.00 for the full tan sheep. If it is not satisfactory, return it and we will refund your money. Write for our special illustrated catalogue, quoting the lowest prices on books, FREE. We can save you money. Address all orders to
THE WERNER COMPANY,
Publishers and Manufacturers. Akron, Ohio.
(The Werner Company is thoroughly reliable. —Editor.)

WM. N. REINOLDS, Jr.,
ADVOKATAS.
42 Welles Building,
Wilkes-Barre, Pa. Telephone 306.
Skolina piningus.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.
Mano Dirbtuve tapo Apdowanota
DWIEMS MEDALIAIS
ant Kosciuszkos Parodos už rupestringą, teisingą ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Tūriu už garbę apreikszi gudotiniems Kunigams ir gudotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszciaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais igijau geriausę praktiką ir dėl to galu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su gnudone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

